

ДНЕВНИКЪ

(Стенографически)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ ПЕТА РЪДОВНА СЕССИЯ.

XXXV ЗАСЪДАНИЕ ВЪ ПЕТЪКЪ НА 2-Й ДЕКЕМВРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ единъ часа послѣ пладнѣ, подъ предѣтелството на г. Д-ръ Странский.)

Предсѣд.: (звъни) Засѣданието се отвора. Ще се прочете поименний списъкъ на г. г. депутатитѣ.

Секр. Данчевъ: (чете списъкътъ.)

Предсѣд. Присѣтствувать 48 представители, отсѣтствувать К. Величковъ съ отпущкъ и Аргириади безъ отпущкъ. Ще се прочете протоколътъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Данчевъ: (Чете протоколътъ.)

Предсѣд.: Има ли иѣкой да направи бѣлѣжка? (нѣма) протоколътъ се одобрява. Има едно съобщение.

Секр. Руселиевъ: (Чете)

30 Ноември 1883 г. № 3330.

Господине Предѣтелю,

Всѣдствие на съобщението Ви, отъ 3 тек. Ноември подъ № 54, имамъ честта да Ви препрата, приключенъ въ настоящето ми, за разглѣждане и одобрение отъ уважаемото Обл. Събрание единъ законопроектъ, изработенъ по грижата на г. Глав. Секретаръ, Дир. на Вѣтр. Дѣла, за паспортитѣ.

Примете и пр.

Главний-Управитель (подп.) А. Богориди.

Предсѣд.: Ще се прати на надлѣжната комисия. (Гласове: прието.)

Пристъпваме къмъ дневний редъ: разискване на бюджетопрокта. На рѣда имаме вторий разрядъ «Дир. на Вѣтр. Дѣла».

Секр. Руселиевъ: (Чете)

Разрядъ II. Дирекция на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла.

§ 1. Дирекция.

Гл. 1. Заплати на чиновницитѣ въ Дирекцията 268.200.

Комисията гл. 1 намалява на 241.200.

Дир. Кръстевичъ: Обл. Събрание знае, че разносикътъ за повѣренната ми дирекция много се намалиха, тая година сж толко намалени, што повече не може. Понеже така намаленъ бюджетътъ на дирекцията предвиждахъ, че не ще отговаря спрямо нуждитъ, да може работата да върви рѣдовно и точно, помислихъ да помоля Обл. Събрание да прибави нѣщо повече въ текуция бюджетъ та при съставянието на бюджета прибавихъ повече. Когато отидохъ при бюджетарната комисиия, забѣлѣжихъ г. г. комисаритѣ да се водатъ отъ една точка на зрѣния, която истина достойно е да се има предъ видъ, и азъ уважавамъ за това г. г. комисаритѣ, но работата е, че само отъ тая точка да се глѣда, води къмъ грѣшки. Грѣшките могатъ да бѣдатъ такива, че повечето отъ колкото трѣба да се прави економия накрънева правилний ходъ на работата. Онова число което се иска сега отъ дирекцията въ първа глава е даже намалено съ толко хилеци гроша отъ ланското. Считамъ за своя священная длѣжностъ да кажа, че наший убогий и ниший бюджетъ нетрѣба да се намалява повече. Отъ друга страна, като гледамъ общо мнѣние за економия като и азъ имамъ честъ да съмъ отъ срѣдата на това население, за улеснение на което става тая економия, помислихъ да направа економия отъ само себе-си биле. И отъ невъзможното направихъ възможно, — ако може да рече човѣкъ така — да намалѣ нѣщо. Направихъ така съ цѣль нито вие да се оскѣрбите, че не съмъ за намаляване, нито службитѣ, за които азъ съмъ отговоренъ, да се накрънатъ. Както се рѣши и въ Частний Съѣтъ при Н. С. Глав. Управ., тия дни се събрахме нарочно за бюджета. Споредъ удобрението отъ Н. С. имамъ честъ да ви изложѣ, че на това което се одобри отъ бюджетарната комисиия да благоволите да приложите едно число само отъ 212.200. Това като се приложи на онова което комисиията удобрява, излиза цѣлата сума 4.337.600 гр., а това се сваля отъ текуция бюджетъ пакъ остава економия отъ 58.400 гр.

Азъ г. г. не само непостоянствувамъ да се умножи сумата, но даже направихъ отъ невъзможното възможно, ограничихъ се на малко. Азъ вѣрвамъ прочее Обл. Събрание ще ме послуша да приложи на сумата отъ комисиията нѣщо, тогава пакъ ще има економия на 58.400 гр., както казахъ. Въ подробности оставамъ да говора.

Докл. Гуневъ: Тая глава комисиията намали съ 23.400 по-малко отъ колкото е въ текуция бюджетъ. Станало е едно повишение, което се види излишно въ бюджета, на единъ първоразряденъ писаръ, повишенъ въ второразряденъ секретаръ. Слѣдъ него комисиията заличи единъ секретаръ отъ първий разрядъ, заличи и двама писари въ 8 чл. както и единъ писецъ въ 10 чл. като прибавя за това 600 гр. за писци изобщо. Съ това незначително намаление се приема тая глава. Комисиията е смѣтала, както и за всички управления, въ много отношения, че персоналътъ е малко натоваренъ и служи като луксусъ предъ сѣщинската нужда. Още, комисиията като смѣташе че тая дирекция, понеже не е тъй както другитѣ, а споредъ О. У. отъ нея се върши работа и за глав. секретарство. по тая причина прие това ничтожно намаление на тая глава. (Гласове: Изчерпанъ!)

В. Нейчовъ: Г-да, ако сж така малки намаленията за Дир. на Вжтр. Дѣла, незнай какъ може да се улегчи тѣжестъта на нашиятъ данѣкоплащачи, трѣба да се отчаятъ отъ мисльта, че ще имъ се помогне много. Но онова управление което има много работи, до всички управления се отправя, за нѣкои работи, ако не за всичко, — това управление е Дир. на Вжтр. Дѣла. Всѣки който е ималъ работа тамъ, убѣдилъ се е, че дѣйствително трѣба тамъ персоналъ да удовлетворява нуждитѣ. Бихъ казалъ, че нетрѣба да се колебае Обл. Събрание да приеме предложеното отъ правителството, че г. Глав. Секретаръ настоява да казва, че не може повече да се кърни персоналътъ. Миналата година докаралъ бюд-

жетът на дирекцията до минимума, до най-последната степен на намаление, та да не би съ малкото нашърбение на персонела да пострадат служителѣ. Тая дирекция не само що има много работа, но още всички други дирекции се сношаватъ съ нея.

Предсѣд.: Турямъ на гласуване предложението на комисията, които сж за него да станатъ прави. (Пада. Гласове: Приема се!)

Т. Кесляковъ: Изказвамъ съмнѣние въ гласуването.

Предсѣд.: Ще стане второ гласуване, които приематъ предложението на комисията да станатъ прави. (Пада.) Които сж за сумата предложена отъ правителството да станатъ прави. (Приема се.) Сумата остава на 263.400 гр. (Шумъ.) Моля, търпение! (Единъ гласъ: какво се прие?)

Гл. 2. Библиотека 3.000 гроша.

Комисията заличава тая глава. (Заличава се.)

Гл. 3. Пжтни 30 000 гр.

Комисията намалява сумата на 20.000.

Д-ръ Хакановъ: Азъ предлагамъ да се унищожи тая глава, а когато ... (единъ гласъ: не можемъ да гласуваме когато нѣма редъ! (Шумъ.)

Наумовъ: Какъ да гласуваме когато не се държи редъ! Не може да има човѣкъ търпѣние. (Предсѣд.: Моля! (остава трибуната) Не може да се търпи!.. излиза)

Бракаловъ: Г. Предсѣдател не може да напустне засѣданието, че може да стане смѣщение. (Гласове: предсѣдателътъ излѣзе.)

К. Калчевъ: (Огива на трибуната и звѣни.) Давамъ петъ минути отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Предсѣд. Странскій: (Звѣни.) Засѣданието се отвара. Моля г. г. квесторитѣ да заематъ мѣстата си на бюрото за да броятъ.

Разискванieto се остави на трета глава.

Д-ръ Хакановъ: Предлагамъ тая глава да се унищожи съвършено. До сега, въ продължение на четири години, поне веднажъ не зная да е станала ревизия отъ Дир. на Вжтр. Дѣла. Въ текущия бюджетъ има предвидѣна сума, която е останала, понеже не е станала ревизия. Понеже още незнаемъ да ли и за напредъ ще стане такава ревизия, азъ предлагамъ да се унищожи тая глава, а въ случай, че потрѣбать разноси за ревизия да се истегли отъ суммата на текущия бюджетъ. Азъ не съмъ противъ ревизитѣ, мисля даже, че тя е неизбежна по управлението на Вжтр. Дѣла, защото въ расстояние на четири години отъ какъ съществувать тия управления не се знае отъ префектитѣ кой какво прави. Тѣ казватъ: ние сме представители на Глав. Управитель, всичко каквото правимъ, правимъ въ негово име. Та за това бихъ гласувалъ за предложението на Правителството, даже и за суммата предложена отъ Правителството, ако г. Дир. на Вжтр. Дѣла кажеше, че презъ идущата година ще се направатъ ревизии. Като не съмъ увѣренъ въ това принуденъ съмъ да бжда противъ всека сума за тая цѣль.

Дир. Кръстевичъ: Г-да, ако искате ревизия, добре, да стане. Да не казва г. Хакановъ че и той желаялъ да ставатъ ревизии, та като не ставали, да се унищожи кредитътъ. Г. Хакановъ мисли че тая сума е само за ревизии, — така ли? Не е. Тая глава въ другия бюджетъ, въ ланския, фигурираше въ двѣ глави: едната глава бѣше отъ 12.000 гр. въ распоряжение на Директора да направи ревизии по управленията, която за жалость не може да стане, обстоятелствата ги знаятъ; другата сума въ другата глава пакъ бѣше предназначена за пжтни разноси не на Директора, но или на префектитѣ,

или на окол. началници, или на докторитѣ или пакъ на началника на Санитарний Свѣтъ. Толкова чиновници които се мѣняваха отъ една окръжностъ въ друга: префекти, доктори и пр. трѣбаше да се посрѣщнатъ съ пѣтни разноски. Има законъ за това: да се плащатъ пѣтни разноски на чиновницитѣ, вие сте го гласували. И така тая сега сума бѣше раздѣлена на двѣ глави; лани се каза, за опростотворение, тия двѣ глави да се съединатъ, станаха и двѣтѣ една глава съ тая сума. Сега тая същата сума иска комисията да намали. Отъ начало азъ премислихъ, че неще да стигне, но пакъ казахъ — водимъ отъ общата идея за економия — понеже комисията тѣй иска, нека се намали, та ако не стигне когато излѣза по вѣнъ, ще поискамъ допълнителенъ кредитъ съ Публ. Адм. Правилникъ отъ Пост. Комитетъ. Това е всичката работа. (Гласове: изчерпанъ!)

Д-ръ Хакановъ: Станахъ да кажа, че това което предлагамъ азъ не противорѣчи на мисълта да става ревизия. Миналата година не е станала ревизия, имаше се предъ видъ сума отъ 30 000 гр. Понеже тая сума тѣй остана всичката още не се е изхарчила и отъ нея има да се харчи до Юли мѣсець, тая година може да не се предвижда никаква сума, предъ видъ на това, че неможемъ да сключимъ бюджетътъ. А азъ никакъ не съмъ помислилъ, че не трѣба да става ревизия. Такъва трѣба, и ако тая година се направи, г. Глав. Секретаръ може да поиска една сума отъ Пост. Комитетъ. Понеже тая годишната сума не е похарчена още, нека идущата година се харчи тая, да не се отпуща нова. Ако не стигне да се иска допълнителенъ кредитъ отъ П. Комитетъ.

Дир. Кръстевичъ: Отдеи когато говорихъ нерачихъ да изброя всичкитѣ случаи за които се харчи отъ тая глава. Освѣнъ казанитѣ случаи по-напредъ ще прибавя и тия: ставатъ избори, за депутати или за главнитѣ свѣти, ставатъ по тѣхъ провѣрки отъ Върховното Сѣдилище, което верѣдко праща комисия за испитване на мѣстото да изслѣдва какъ е станалъ единъ изборъ. Много пѣти се пращатъ двѣ комисии една слѣдъ друга. Тая година имаме избори за депутати. Идущата година ще имаме избори за Главнитѣ Свѣти. Видите за комисиятъ трѣбватъ пѣтни разноски, плаща се отъ тая глава. Каквото остане ще остане за ревизия, която да направи съмъ длъженъ, и желая отъ сърдце. Г. Хакановъ каза, че отъ сегашната сума има да се посрѣщнатъ нуждитѣ до Юли мѣсець. Да ли има? Даже да имаше остатъкъ пакъ, спор. О. У. и закона отъ Дир. на Финанситѣ, не е простено да се харчи отъ такъвъ остатъкъ на истекълъ бюджетъ, освѣнъ за работи ангажирани отъ истеклата година. За тева пакъ казвамъ да остане тая глава.

Предсѣд. Турямъ на гласуване предложението на комисията, които сж за него моля да станатъ прави. (Приема се)

§ 2. Префектури.

Глава 4. Заплати на чиновницитѣ. 814.800 гр.

Комисията: гл. 4 става 3 и се намалява на 717.000 гр.

Ст. Къйбашиевъ: Отъ тая глава, азъ мисля, освѣнъ това което предлага комисията, има да се намали още. Комисията да ли е прескокнала или не, че оставила да се плаща на префектурнитѣ свѣтници. Азъ предлагамъ да се предвидатъ 500 лири, отъ които да се плаща на префект. свѣтници дневно възнаграждение, на засѣданье. Да се спадне отъ предложението на комисията 613.000 гр., 400.000 да остане.

Г. Кесляковъ: Тия съображения които г. Къйбашиевъ изказа, комисията ги е вече взела въ съображение. Но не сж само свѣтницитѣ, които извършватъ при префектурнитѣ длѣжности, такива. Г. Къйбашиевъ трѣба да знае и други такива длѣжности, именно

членовѣтъ на админ. окр. сѣдилища. Ако е дневно възнаграждение, всѣки день ще правятъ засѣдание. Та вмѣсто да имаме друга смѣтка за день, което ще излѣзе сѣ равно, затова комисията помисли да остане така тая глава.

Аргирияди: (Говори грѣцки.)

Дир. Кръстевичъ: Не се надѣвахъ за такъво предложение . . . (гласове о-о-о!) Какъ о-о-о! (смѣхъ) Всѣки е сайбѣи на своето мнѣние: вие казвате о-о-о! азъ пакъ инакъ. Г-да! префектурнитѣ съвѣтници сж наложени отъ О. У. О. У. добрѣ направилъ, че ги учрѣдилъ, както такива е учрѣдилъ при Главния Управитель, главнитѣ администратори, така и тамъ, за да не оставатъ префектитѣ сами да рѣшаватъ както щатъ. Префектитѣ е длѣженъ да се съвѣтва отъ тѣхъ. Щомъ ги нѣма, той не може да се съвѣтва. Ако префектитѣ направи нѣщо по своему, не може. Отоманското правителство едно време имаше такива съвѣтници при такива управления, които и нѣмаха нужда отъ тѣхъ, защото префектитѣ всичко си вършеха по своему. Даже при окол. сѣдници имаше такива и не се питаха за нищо. Тогава правителството рѣши да унищожи тая служба. Ние сега искаме да се повърнемъ къмъ второто. Не е моето мнѣние тѣй. О. У. освѣнь ако кажете, че не сж потрѣбни не допуца това. До лани се плащаше за съвѣтницитѣ по 14 лири, сега по 8. Его, мастилото още не е исжхнало, искате да унищожите тоя законъ и да направите да не имъ се плаща. Това е нелегално, че законътъ може да се унищожи съ законъ. Ако направите това, ще видите, че и нѣма да работатъ съвѣтницитѣ. Турската пословица казва: „парѣи веренъ, дудуи чаларъ“. Знайте, че безъ пари не работи никой. Това не е лѣжа, хората не работатъ за държавата безъ награда. Каза се, че можало да имъ се дава дневно възнаграждение. Това е излишно. Ако би да имъ се дава дневно възнаграждение, нѣма да вършатъ оная служба която вършатъ до сега. Тѣ сж нуждни всѣки день тамъ. Ако не имъ дадете заплата, неможатъ да работятъ. А безъ тѣхъ не може. Съвѣтницитѣ сж както азъ разбирамъ: да съвѣтватъ префектитѣ, както Частний Съвѣтъ, съвѣтва Глав. Управитель; тия още ставатъ членове на департаменталнитѣ административни сѣдилища. Безъ тѣхъ не може префектитѣ. Тѣ сж нераздѣлни. За всички тия причини и за други които има г. Директора да каже, предлагамъ сумата да остане.

Наумовъ: Г. Директоръ много краснорѣчиво говори за да защити префектурнитѣ съвѣтници. Че О. У. предписва да има такива, никой не отказва. Но, до колкото чухъ отъ г. г. предговорившитѣ, никой не каза за унищожение на тая служба. Всѣки глѣда, че О. У. ги изисква и трѣба да ги има, та и никой не говори противното. Едно е истинна, че тѣмъ се плаща като на чиновници, а стоятъ като фигури. Азъ незная другагѣ какъ развиватъ своята дѣятелность тия чиновници, но тукъ и въ нѣкои още департаменти знаа, че едва ли сж хора да съвѣтватъ префектитѣ. Колкото за голѣмата имъ работа, знаа поне, спор. представлението на префекта въ Ст.-Загора, веднажъ въ недѣлята се събиратъ на засѣдание. И тогава когато се събиратъ не се даватъ съвѣти на префектитѣ както каза г. Дир. Кръстевичъ, но се истѣгатъ, намѣрватъ се на засѣдание да си пишатъ кончета. Това е фактъ, ако иска да узнае г. Директоръ, може да иска дознание отъ Ст.-Загора. Ако искате да ви представа отъ тия кончета. . . (смѣхъ) Значи тѣ сж не нужни и тѣ ми казаха наивно, че е бакшинъ отъ областта това което имъ се плаща. Нѣма да развалимъ функциитѣ на префектуритѣ и административнитѣ съвѣти, ако службитѣ на съвѣтницитѣ унищожимъ. Въ административнитѣ съвѣти само единъ отъ тѣхъ отива, ще засѣдава въ 6 или 8 засѣдания прѣвъ годината. Слѣдователно, както каза г. Кьойбашиевъ, да се прави на тия хора възмездие спор. работата имъ, на засѣдание, е

твърдѣ справедливо. Това не ще бѣде противъ О. У., нито ще бѣде тѣжина на страната. Затова предложението на г. Кьойбашиева е умѣстно. Като вземемъ предъ видъ практиката ползата отъ тия служби, предъ видъ на стремлението ни за економия, — всичко туй внушава, че въ тая глава може да стане повече намаление. И самитѣ съвѣтници ще се благодарятъ. Азъ съмъ ималъ случай да се срѣсна съ единъ съвѣтникъ отъ Сливенъ, човѣкъ честенъ и може да бѣде нашъ събратъ, депутатъ, той ми е казвалъ какво е работилъ като съвѣтникъ; ако доде тукъ ще ви раскаже и други нѣща. Азъ настоявамъ да се приеме предложението на г. Кьойбашиева, да се плаща на заседание. Така за двама ще се плаща по за 4 заседания въ мѣсеца въ префектурата, и за единъ за 4 заседания въ мѣсеца въ админ. съвѣтъ.

(Дир. Кръстевичъ: Префектъ г. Димитровъ да каже какво е. (Смѣхъ.)

С. Кьойбашиевъ: Ако направихъ едно предложение, то е защото зная, че нѣма да се вакърни службата, както каза г. Наумовъ. Г. Главний Секретаръ каза съвѣтниците нѣма да служатъ съ възнаграждение, азъ зная, че и сега мнозина не дохождатъ. Тукъ още има предвидени за префектитѣ и окол. началници нѣжни разноски. Азъ понеже съмъ отъ тия които не разбиратъ какъ се харчатъ тия пари, желалъ бихъ да се оправдаватъ съ документи.

В. Нейчовъ: Само станахъ да подвода думитѣ на г. Наумова, че наистина съвѣтниците твърдѣ малко работа вършатъ и ако вършатъ нѣщо, то е да се намѣрватъ при префектитѣ да пиятъ кафе и пушатъ чибукъ; даже ако правятъ цигари трѣба и огънь други да имъ донасятъ. Наистина О. У. казва, че трѣба да има такива съвѣтници, но законоположителитѣ сж мислили да принасятъ тѣ нѣкоя полза. Сега обаче незнай каква полза принасятъ тия хора? Префектитѣ сами носятъ отговорността на всичко и за тѣхъ, пакъ казватъ за нѣкои работи, че сж по тѣхно мнѣние. Префектурнитѣ съвѣтници въ насъ като стоятъ наредени въ префектурата поне тая полза принасятъ, че като ги види човѣкъ припомня си какво е било бившето турско управление. (Смѣхъ.)

Милковскій: Нѣма да говора. (Гласове: изчерпанъ!)

Предсѣд.: Има три цифри за тая глава: отъ правителството 760.000, отъ комисията 717.000 и отъ г. Кьойбашиева 651.800. Подкрѣпя ли се доправката на г. Кьойбашиева къмъ предложението на комисията? (Подкрѣпя се) Които приематъ предложението на комисията съ доправката на г. Кьойбашиева да станатъ прави. (Приема се.)

§ 3. Околийски управления.

Гл. 5. Заплати на чиновницитѣ 876.000 гр.

Комисията намалява тая глава на 802.000 гр. (Приема се.)

§ 4. Полиция.

Гл. 6. Заплата на чиновницитѣ гроша 577.809.

Комисията намалява на гр. 442.200.

Дир. Кръстевичъ: Азъ предлагамъ нѣколко предложения за тая глава, нѣмамъ ги тука за да ги казвамъ по рѣдъ. Въ 4 глава искахъ по единъ писаръ отъ втори разрядъ за всѣка префектура.

Предсѣд.: Азъ имамъ бѣльжкитѣ ви: къмъ 4 глава казва да се оставатъ повече 43.000 гр., това се каза, но Обл. Събрание прие предложението на г. Кьойбашиева.

Дир. Кръстевичъ: Не чухъ добре. . . (гласове: гласува се) Въ тая глава трѣ-

баше да се прибавят 6 писари. Г. Кьойбашията (смѣхъ) стана и предложи за съвѣтницитѣ . . . (Предсѣд.: Моля г. Директора разискваме 6 глава.) Ще дода до нея. Съ гласуването на предложението отъ г. Кьойбашиева се гласува исцѣло, прие се онова което се прие; но въ 5 глава предложението ми не се каза и казвате, че се свърши. Значи Обл. Събрание незнае нищо какво има. Искахъ да благоволи Обл. Събрание да придаде нѣщо повече отъ сумата на комисията, и като това предложение бѣше върху сумата на комисията, трѣбаше да се гласува. Сега дохождамъ на 6 глава. За пловдивската полиция, намѣсто 6 участкови комисари, комисията предлага петъ. Трѣба тукъ да разумѣе Обл. Събрание, че има петъ само, единъ е на станцията съ него сж 6 другъ още единъ — 7. Тѣ не могатъ да останатъ само 5. Може да се отстъпи она. отъ станцията да се намалатъ, но на веѣки случай нека сж 6. Това едно. Второ, тайни агенти комисията вмѣсто 6, сваля ги на 5. И за тѣхъ за сжщата причина ще кажа да се не намаляватъ.

Калчевъ: Оттѣглямъ думата си. Да се гласува.

Предсѣд.: Има двѣ предложения: споредъ новото предложение на г. Директора 459.000 гр. и споредъ комисията 442.200. Които сж за предложението на комисията да станатъ прави (приема се.)

К. Калчовъ: Като се прие тая глава, азъ моля г. Главний Секретаръ да обърне сериозно внимание на забѣлжката на комисията, относительно полицейскитѣ комисари въ Пловдивъ. Комисията има свѣдѣния да се увѣри, че тукъ каквито сж комисаритѣ не праватъ честъ на управлението. Има отъ тѣхъ които вършатъ такива дѣла, които да се исказватъ тукъ е нецѣло. Тѣ сж извѣстни и се шпнатъ отъ уста въ уста. Желателно е г. Кръстевичъ да обърне внимание на препоржката на комисията.

Дир. Кръстевичъ: Искамъ и искамъ, — тукъ обаче се гласува бюджетъ. Г. Калчовъ не е първи пжтъ който напомнюва това; и бюджетарната комисия даже. Имахъ честъ да го увѣра, че, по длъжностъ, тия работи ще ги испитамъ. Г. Калчовъ трѣбаше да се увѣри на това, ако вѣрваше мене. Не съмъ му далъ причини да не вѣрва, че ще изпълна длъжността си. Ако г. Калчевъ иска, че тия участкови комисари били лоши или добри, да се исхвърлятъ сега, не може. Ще го увѣра само предъ Обл. Събрание, че като направа първий испитъ, ако се окаже че нѣкой отъ комисаритѣ неиспълняватъ до-брѣ длъжността си, азъ ще направа длъжността си. (Гласове: прието.)

К. Калчовъ: Не съмъ далъ поводъ да мисли г. Кръстевичъ, че го невѣрвамъ. Но зная и въ други държави, че веѣкакви бѣлжки могатъ да се праватъ когато се разгѣжда бюджетътъ, понеже въ него се говори за службитѣ. Азъ се чуда за забѣлжката на г. Глав. Секретаръ. Ние тукъ не указваме на лице, — говоримъ общо. Това което се препоржча да се направи е въ честъ на управлението.

Маджаровъ: Станахъ да кажа двѣ думи и обърна вниманието на Обл. Събрание върху противоречието въ думитѣ на г. Калчева. Завчера по разноска въ канцеларията на г. Глав. Управителъ, г. Калчовъ друго говори а сега друго. Завчера препоржчаше, че Обл. Събрание не трѣба да препоржча чиновници на директоритѣ, които сами могатъ да отговарятъ за тѣхъ и распоржждатъ съ отпуснатитѣ имъ суми, сега за полицията казва друго-яче. Азъ мисля, че г. Калчовъ трѣба да бѣде послѣдователенъ. Ако питате мене, мога да увѣра, че Пловдивската полиция, не е дала причини за оплаквания. Азъ зная за какво се оплаква г. Калчовъ и зная за кое лице говори. Ако ще да му кажа. Но трѣба да знае, че лани когато се уловиха разбойницитѣ, това лице лежеше подъ пешку-

нитѣ по цѣли ноци. Ако има други работи е друго, ако е пакъ за агитационни работи и то е друго. Но г. Глав. Секр. нѣма по каприции да смѣнява своитѣ чиновници

Митр. Григорий: (Говори гръцки). (Гласове: изчерпанъ!)

Калчовъ: За разяснение. . . (Гласове: изчерпанъ!)

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложенното за изчерпанъ въпроса? (Подкрѣпя се) Изчерпанъ е въпросътъ.

Калчовъ: Да се гласува ако е изчерпанъ! Ако оставате нападения, трѣба да дадете време за защита. (Гласове: изчерпанъ!) Да се гласува ако е изчерпанъ. (Гласове: нѣма възражение). Азъ възражавамъ.

Предсѣд.: Турамъ на гласуване, които сж за изчерпанъ въпросътъ да станатъ прави. (Меншенство.)

Калчовъ: (Гласове: Три пѣти говори!) Завчера като говорехъ за чиновниците на г. Глав. Управителъ не съмъ казалъ, че съмъ противъ препоржките за чиновници, само казахъ да се не указва на лице именно. Това казахъ. На това мѣние съмъ всѣкога. Това се доказва и отъ предложението на комисията, когато тя прави това препоржение къмъ Правителството. Азъ не се надѣяхъ да вида поставенъ г. Маджаровъ да влиза въ сърдцата на депутатитѣ и вижда какво тѣ мислятъ. Азъ имаше какво да кажа въобще за комисаритѣ и за тоя частно за който разумѣва г. Маджаровъ, но го мисля низостъ да се указва на лице и на работи които да се казватъ тукъ е нелѣпостъ. Пакъ казвамъ че има такива между комисаритѣ, за работитѣ на които на комисията се представиха положителни свѣдения и за това тя направи тая препоржка. Комисаръ полицейски да търгува съ къщи за публични домове, моля ви, то е безчестие за полицейското управление, префектурата и Дирекцията. Аргументи мога да докажа. Азъ пакъ настоявамъ, че такива чиновници не праватъ честъ на управлението. За такива работи когато се гласува бюджетътъ всѣки депутатъ има право да обръща вниманието на Правителството, — това става въ всѣка конституционна държава.

Д-ръ Хакановъ: Азъ бихъ желалъ да се свърши съ тоя въпросъ, защото ако вземемъ да разискваме повече, не е чудно да се каже нѣщо повече отъ казаното до сега. Азъ съмъ ималъ случай да узная полицейскитѣ комисари много отъ близо; и тия въ гр. Пловдивъ виждалъ съмъ и денемъ и нощемъ каква дѣятелность развиватъ. Не може да се задържи похвалата която заслужва полицейското управление и началникътъ на управлението, достойний капитанъ, който го надзирава. Това управление въ всѣко отношение заслужва похвала и ние представителитѣ много пѣти сме задлѣжени на това управление, особено че стана причина миналата година, въ извѣстната епидемия, да спаси 500, 600 души. Освѣтъ това и сигурността, която владѣе въ Пловдивъ препоръча това управление. Не възставамъ противъ всѣка идея да се каже нѣщо противъ нѣкой комисаръ. И азъ съмъ слушалъ нѣщо за нѣкои работи толко скръбни, направени отъ нѣкой комисаръ, и кой да е представителъ може да направи предложение къмъ Правителството, да се издири работата, виновния да приеме приличното наказание за примѣръ на другитѣ. Това го казвамъ, защото Полицията трѣба да служи за образецъ. Така щото въ частность можатъ да се намѣрватъ хора които да ставатъ причина на развратъ. Инакъ въобще, може да се каже Полицията заслужва похвала. Колкото за въпроса който подигна г. Калчевъ, мисля, обясненията на г. Глав. Секретаръ сж удовлетворителни. Г. Калчевъ трѣба да се удовлетвори както и Обл. Събрание. Въ самото Обл. Събрание се дадохъ двѣ прошения съ подписи за такъва работа; на второто имаше двойни подписи. Не зная какъ

во лице е комисарътъ, противъ когото се праватъ такива оплаквания, да ставатъ махазари да се разбърква градътъ? Трѣбало би да се отчисли най-послѣ да не става причина на смѣщение.

Азъ моля Обл. Събрание да минемъ на дневния редъ, да остане за другъ пѣтъ да приказваме колкото за агитационни цѣли, които може би най-послѣ невлизатъ въ работата ни тукъ, не е време да расправяме за тѣхъ. Тукъ е цѣльта именно като даваме доволно пари за полицейски комисари трѣба тѣ да занимаватъ мѣстото си. (Гласове: Изчерпанъ!)

Предсѣд. : Подкрѣпа ли се за изчерпанъ въпросътъ? (Подкрѣпа се.)

§ 6 Тѣмници.

Гл. 7. Заплати на чиновницитѣ 151.200.

Комисията намалява суммата на 140.400. (Приема се.)

Гл. 8. Поддържане на тѣмницитѣ 350.000.

Комисията намалява на 320.000.

В. Нейчовъ : По случай тая глава, азъ искамъ да обърна вниманието на Обл. Събрание върху бюджета за поддържане затворницитѣ. Доде ми дознание и по косвенъ начинъ слушамаъ, че вардачитѣ на тѣмницитѣ получаваха такъва скромна заплата, че едва имъ стига само за хлѣбъ за тѣхъ едниѣ, ако нѣматъ жени. На тия хора, на които е повѣрена цѣла ордия хора да не ги е страхъ... (*Предсѣд.* : върху 8 гл. разискваме, г. Нейчовъ!) «Поддържане», за него се говори? (*Предсѣд.* : да. Азъ разбирамаъ «поддържане» въ всичко... (*Смѣхъ.*) Ако е явгльшъ...

Предсѣд. : За заплатитѣ бѣше 7 гл. Има ли възражение за предложенията на комисията на 8 глава?

Дир. Кръстевичъ : Помните лани Обл. Събрание бѣше гласувало или шеше да гласува... (не се чуе) Рѣши слѣдователно да отпусне 200.000 гр. Днесъ... (не се чуе)... Имаше хора, човѣци, такива ; за това рѣши да отпусне 200.000 гр. за дрѣхи. Тая сума е распрѣсната. Тая година се похарчи суммата. но не се облѣкоха, за жалость. За това бихъ желалъ това число 320.000 гр., което предлага комисията, ако не съ повече поне съ 10.000 гр. да се увеличи.

Дръ Хакановъ : Азъ ще моля Обл. Събрание да приеме това предложение на г. Глав. Секретаръ. Знаете тукъ имаше запитване отъ г. Товджорова и препорѣчихме на Правителството, вслѣдствие на запитването, да се погрижи за подобрѣнието на затворитѣ и състоянието на затворницитѣ. Обл. Събрание прочее трѣба да бѣде послѣдователно и да насърдава Правителството. Да се отпуснатъ повече 100 лири, тѣ нѣма да се изгубатъ, нѣма да поврѣдять и на економията. Азъ моля Обл. Събрание да приеме предложената отъ комисията сума увеличена на 10.000 гр., по предложение на г. Кръстевичъ.

Т. Кесляковъ : Предложенитѣ повече 100 лири не сѣ нищо, но, работата е, да ли ще се постигне цѣльта? Комисията като отхвърля това увеличение, отхвърля, не че не желае да се постигне нѣщо, но че може, ако стане нужда, да се истегли една сума съ Публ. Адм. Правилникъ чрезъ Пост. Комитетъ. За това не виждамаъ повече нужда да се разисква. Г. Глав. Секретаръ може да се удовлетвори отъ обясненията, че може да истегли суммата която ще му потрѣба за тая цѣль чрезъ Пост. Комитетъ.

Дир. Кръстевичъ : Да, може да се истеглятъ сумми чрезъ Пост. Комитетъ, за всичко може да се истегли изъ главата на непредвиденитѣ. Но трѣба да не забравяме

едно нѣщо, че за работи, за които се знае какво ще се харчи, се поставятъ поименно цифритѣ въ бюджета. Ония пакъ работи които неможатъ да се предвидатъ, — за тѣхъ се поставя една сума въ бюджета наименована «за непредвидѣни». Повеже тукъ е предвидѣна нуждата, за това казвамъ, като се предвиждатъ 320.000, да се предвидатъ още 10.000 гр. — Пакъ оставамъ на ваше распорѣждане.

Д-ръ Стояновичъ: Азъ мисля, трѣба да се приеме предложението на г. Директора, така ще се постигне повече цѣльта която се гони. Той предвижда нуждата, за това настоява.

Предсѣд.: По предложението на г. Директора суммата на тая глава трѣба да бѣде 330.000 гр., а спорѣдъ комисията 320.000 гр. Които сж за предложението на комисията да станатъ прави. (Пада)

Единъ гласъ: Имамъ съмнѣние, да стане повторно гласуване.

Предсѣд.: Турамъ на второ гласуване предложението на комисията, които сж за него моля да станатъ прави. (Приема се.)

§ 6. Санитарно управление.

Гл. 9. Заплати на чиновницѣ 916.200.

Комисията намалява на 914.400. (Приема се.)

Гл. 10. Поддържане на 28 аптеки 42.600. (Приема се.)

Гл. 11. Поддържане на лаборатория 10.000.

Комисията намалява на 8.000. (Приема се.)

Гл. 12. Библиотека 2.000.

Комисията заличава тая сума, а колкото за медициненъ журналъ стойността му да се истеглюва отъ вещественнитѣ на Дирекцията.

Д-ръ Жечевъ: Азъ моля Обл. Събрание тия 2.000 бр. които комисията заличава да ги впише. 2.000 гр. такава скромна сума за Санитарния Съвѣтъ не е излишна. Най-сетѣ 2.000 гр. за библиотеката му, помислете, ще трѣбать за медицински научни книги по нови изслѣдвания и изнамирания. Такива книги трѣба да има, както медицински вѣстници. Това е тѣло научно, това тѣло трѣба да има малко пари на расположението си.

Маджаровъ: Аргументитѣ на г. Жечева сж добри. Наистина 2.000 гр. не е голѣма работа да се отпуснатъ за едно такъво управление. Даже и Дир. на Вѣтр. Дѣла трѣба да располата съ нѣкоя сума да се снабдава съ разни закони и книги. Но понеже Обл. Събрание отхвърли кредитътъ за своята библиотека, за тая на Дир. на Фин., — не трѣба да правимъ разлика съ другитѣ управления. Да приемемъ предложението на комисията. Всички трѣба да се отнасятъ до Обл. Библиотека, за която, да се има на умъ, Обл. Събрание да отпусне повече кредитъ.

Предсѣд.: Турамъ на гласуване глава 12 на бюджетопроекта, които сж за нея да станатъ прави. (Пада.)

Д-ръ Хакановъ: Г-да! Отъ скромния си приходъ Областѣта харчи близо единъ мил. гр. за това управление и, чини ми се, много добре прави. Съ отпущанието на тая сума Обл. Събрание непремѣнно има предъ видъ щото дѣятелността на това управление да принася полза на цѣлото население. Да ли това се постига обаче? Да се послужва нѣщо на селското население? Това го права въпросъ и ще предложи едно предложение, което, ще моля, Обл. Събрание да го приеме. Главно е, че данъкоплатачитѣ на на-

шата Область, — селското население, което дава най-кръгли сумми въ нашия бюджетъ, е най-вече изложено на болѣститѣ по причина на лошия имъ животъ, на нечистотата въ селата, на лошитѣ жилища и пр.; въ замѣна на това намалява се ползата отъ санитарна помощъ, за която тѣ толкова плащатъ. Не искамъ да казвамъ, че околийскитѣ доктори не си изпълняватъ длъжността. Напротивъ познавамъ тѣхний трудъ, но законътъ, който е наредилъ това санитарно управление въ нашата Область се гласува въ толкова кратко време, когато ни се представиха толкова още работи, искахме да ги извършимъ отъ веднажъ. та и това което се гласува въ закона, макаръ да се приспособява, не може да принася очакваемата полза. Изминаха толкова години, завърнаха се много млади доктори, — сега имаме повече отъ 30—35 души доктори, — време е вече да се направи законъ, който, като урѣжда тая санитарна часть, да може да се ползува и селското население отъ медицинска помощъ въ замѣна на това което плаща. За това азъ права предложение да се препоръчи на Правителството да се распорѣди да преработи законътъ по санитарната часть въ смисълъ, щото той да бѣде полъзенъ за всѣка часть на населението. Азъ моля да се преработи тоя законъ на Санитар. Съвѣтъ, защото зная има недостатъци. Обл. Събрание като гласува по-хубавъ законъ нѣма да се мисли, че се харчатъ паритѣ на вѣтъра. Отъ друга страна населението което съ голѣмъ трудъ плаща, ще намира и полза, кѣто му се оказва помощъ.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се това предложение на г. Хаканова? (Подкрѣпя се) Които сж за него да станатъ прави. (Приема се). Моля г. Хакановъ да напише писмено предложението си.

§ 7. Административни сѣдилища.

Гл. 13. Заплати на чиновницитѣ 141.000.

Комисията намалява сумата на 87.400 гр.

Маджаровъ: Г-да, не само да приемемъ предложението, което прави комисията, да се дава дневно възнаграждение на членовѣтъ въ Върх адм. сѣдилище, но даже да се унищожи съвсѣмъ това сѣдилище, ще бѣде безъ врѣда, защото и тѣй малкото рѣшения които издава не се изпълняватъ а се унищожаватъ. Азъ бихъ подкрѣпилъ ако се направеше предложение за унищожението му.

Бобчевъ: Азъ, г-да, желая да говоря нѣщо върху мѣрkitѣ, които взема комисията върху административното сѣдилище, но по напредъ много е желателно да чуя какви сж били съображенията на комисията за да вземе такива мѣрки. Ще бѣда твърдѣ благодаренъ на тогова отъ членовѣтъ на комисията, който ми даде обясненията. Ще имамъ по-слѣ пристойность да говоря повече като съмъ въ по-голѣмо разбиране на работата.

Докл. Гуневъ: Комисията намѣри за добръ да направи тая економия отъ тая глава предъ видъ на това, че висшето тукъ административно сѣдилище нѣма такива дѣла каквито всички други учреждения и управления. Комисията смѣтна, че сѣдилището може да има 100 засѣдания въ годината, на всѣко засѣдание да се плаща по 50 гр. на сж-вѣтницитѣ и по 30 на слушателитѣ. Така щото за цѣлата година ще стигнатъ 16.000 гр. Такава е смѣтката на комисията.

В. Нейчовъ: Г-да, ние отпуснахме една почтенна сума за окол. доктори, които, отъ мнозина сме слушали, благодарение на порочната организация, малко полза сж принели на населението, ако не никаква. Сега пакъ искаме да лишимъ населението отъ едно бързо и беспристрастно правосѣдие. Не е нужно мисля да поменувамъ, че лани отъ

представителитѣ, които съставляваха сесията, мнозина поддържаха че Върх. Адм. сѣдилище има твърдѣ голѣма работа. Твърдѣ е възможно, г. г., што съ едно рѣшение само това сѣдилище да спечели много на областта или пакъ на частни лица. Не е достойно на Обл. Събрание, което харчи толкова пари да прави такива жертви и за нищо даже, да му се свиди тукъ за нѣколко хиляди гроша. Малко ще бѣде економията отъ това сѣдилище, но мисля, че е необходимо съществуването му, то трѣба да се плаща на сѣдитѣ, които трѣба да сѣ независими, да се ползватъ сѣдящитѣ се отъ тѣхната безпристрастност. Г-да, това дневно възнаграждение, или възнаграждение на засѣдание, впрочемъ може да се установи, не съмъ противъ, ако нѣма резултатъ што то да остане сѣдилище изключително Пловдивско. Зашто само съ дневно възнаграждение никой отъ вънъ не би приелъ да влѣзе въ него за сѣдия. Мене сѣ молиха данъкоплащачитѣ, макаръ дренки да ядатъ (смѣхъ) но стрематъ се, да иматъ членъ въ това сѣдилище. Въ интересъ на правосѣдието, г. г., е че това сѣдилище трѣба да състои отъ разни елементи да остане да се плаща на сѣдитѣ както и до сега.

Б. бчевъ: Като вземахъ, г. г., думата да говоря за административнитѣ сѣдилища изобщо и за върховното въ частности, считамъ за необходимо да направя малкъ оговоркъ, именно, да не помислите, като съмъ отъ състава на това сѣдилище, че искамъ да защита сѣдилището за своя собствена полза. Толко повече, че ако съмъ въ състава на това сѣдилище, тоя месецъ се свършва срокътъ и моето голѣмо щастие, впрочемъ свършено необлагаемо, може да се свърши, а кой ще бѣде назначенъ незнай. Следователно такъво подозрѣние къмъ мене да нѣмате, като говоря за защита на сѣдилището.

Г-да, ако взехъ думата да говоря за Върх. Адм. сѣдилище и за всички, това го направихъ отъ голѣма длъжностъ и длъжността на съвѣтъ, на знание и на опитъ. Въпросътъ поставенъ за съществуването или не на административнитѣ изобщо сѣдилища е голѣмъ. Вѣкога съмъ билъ противъ такива сѣдилища, поддържалъ съмъ несъществуването имъ, да ги нѣма. Ако дѣйствително ний законополагаме, ако дѣйствително се представи въпросътъ: да съществуватъ или не такива сѣдилища, да ли подвѣдомственитѣ имъ работи да се разгледатъ въ такива или въ рѣдовнитѣ, — щехъ да дигна ръка да подкрѣпя тия, които кажатъ, че не трѣбватъ такива сѣдилища и всичкитѣ подвѣдомствени тѣмъ работи да се глѣдатъ въ обикновенитѣ. Административнитѣ сѣдилища, ако поглѣднемъ рационално на тѣхното происхождение и съществуване, тѣ сѣ останали отъ старо врѣме, отъ времето на феодализма, когато равний равния могълъ да сѣди, братътъ — брата си, чиновникътъ — чиновника, сѣдникътъ — сѣдника и пр. На тая основа почиватъ и днешнитѣ административни сѣдилища. Една само защита има за тая основа, че тамошнитѣ хора, като представители отъ администрацията, ще бѣдатъ въщи, компетентни, да знаятъ работата отъ механизма на администрацията. Следователно за такива работи сѣ най-положителни. Впрочемъ, тая единствена може би основа, за съществуването на тия сѣдилища, пада предъ обстоятелството, че днесъ тия сѣдилища трѣба да глѣдатъ и частнитѣ права и административнитѣ права; толкова правовитѣ отношения къмъ частнитѣ лица, както и другитѣ къмъ политическото правителство. Следователно едната основа за съществуването на административнитѣ сѣдилища пада. Ако кажемъ че днесъ трѣба и можемъ да се произнесемъ за или противъ съществуването на тия сѣдилища, много съмъ наклоненъ да кажа да не съществуватъ. Но работата е, че отъ теорията до практиката има голѣма разлика. О. У. въ насъ урѣжда тия сѣдилища. Тоя имъ е повѣрилъ голѣма, деликата и широка подседнестъ. Та нѣма какво да правимъ когато тѣ съществуватъ. Не-

можемъ да ги подведемъ на други учрѣждения. О. У. неможемъ да измѣнимъ на йота. Сега като неможемъ да вземемъ компетентността на тия сѣдилища, като че неможе да се подведе на други, трѣба да се водимъ отъ О. У.

Сега какво е направила комисията? Тя като приела да се плаща на съвѣтниците и слушателитѣ на Върх. Сѣдилище, не плата, а дневно възнаграждение, на първитѣ по 50, а на вторитѣ по 30 гр. на засѣдание, — ето какво направила: по косвененъ начинъ тя унищожава сѣдилището. Да ви кажа защо. Въ насъ хората, каквото и да приказваме, не сж научени да служатъ безъ хлѣбъ. Истина на други мѣста служатъ хората безъ възнаграждение въ такива учрѣждения, но такива хора сж които иматъ голѣми приходи и считатъ даже за голѣма честъ да засѣдаватъ. Въ насъ нѣма такива хора. Може би да дойде време когато ще имаме такива; жално ми е че ги нѣмаме сега. Но ги нѣма, нѣмаше хора които да оставатъ своята частна работа и за едно нищо възнаграждение да отиватъ тамъ не да губатъ врѣме, но и да се натоварватъ съ тѣжка отговорностъ. Това е едно. Има и друго нѣщо. Плащанieto на 50 гр. въ день може би да отвори голѣма врата на нѣкои субекти, на нѣкои хора, това неотказвамъ. Но какво е, че това възнаграждение нѣма ли да ги турне въ онова похлѣзване за осигорение и обезпечение? по крайнѣй мѣрѣ, азъ се страхувамъ. Независимостта, самостоятелността сж подадени повече на хора които се осигораватъ въ поминѣка. Отъ друга страна въ Върх. административно сѣдилище, може би да се възрази, лицата които сега засѣдаватъ да не сж такива, каквито трѣба да бждатъ. То е другъ въпросъ. Когато говора за сѣдилището азъ не разбирамъ Ивана или Стояна, разбирамъ онова което като представител съмъ длъженъ да подкрѣпа.

За това г. г., мисля ние ще сторимъ много злѣ ако приемемъ предложението на комисията, да се плаща по день на лицата или на съвѣтниците и слушателитѣ въ сѣдилището. Защото по тоя начинъ ще направимъ сѣдилището не само недостойно за комисията си, но почти го унищожаваме. Хората за 30 гр. нѣма да отидатъ да засѣдаватъ, ако отидатъ нѣкои ще бждатъ такива, които незаслужаватъ. Това смѣло мога да кажа. Ако се прибави намаленото отъ комисията добре, но иначе работата ще страда; и хората за голѣмитѣ дѣла които се разглѣждатъ въ сѣдилището, ще проклинатъ може би тия които направили такъво предложение за унищожението на сѣдилището. Азъ моля Обл. Събрание да гласува суммата, която стои въ бюджетопроекта.

М. Хулюси: (Говори турски.)

Т. Кесяковъ: (Гласове: изчерпанъ!) Двѣ думи — позволете ми.

Предсѣд.: Подкрѣпа ли се за изчерпанъ въпроса? (Подкрѣпа се.)

Т. Кесяковъ: Като отъ комисията? . . . (Предсѣд.: имате думата.) Всичко се каза отъ предговорившитѣ. Но тукъ не се касае за тоя въпросъ. Тукъ е за цифрата. Трѣбаше да се каже по-преди да ли трѣбаше да се плаща или не? Само се казва, че за да могатъ хората да работатъ и честно, трѣба да имъ се плаща. Не е истина това. Честността не състои въ богатството, или въ сиромашеството. Който е честенъ, той е все такъвъ, билъ богатъ или сиромашъ. Така щото *подхлѣзването* отъ г. Бобчева не е умѣстно. Отъ друга страна говори се и се подкрѣпи отъ нѣкои, че трѣбало да стане туй което се говори, именно за административнитѣ сѣдилища. Г. Бобчевъ настоява да се плаща на Върховното, а защо не и на окръжнитѣ? Бихъ казалъ да бждемъ справедливи, трѣба да отпуснемъ 6.000 лири да се плаща и за окръжнитѣ, дѣто употребяваме 24 души, когато за Върховното само 4. Трѣба и тѣмъ да се плаща пълно и рѣдовно, защото

можатъ да иматъ *подхлъзновение*! Или тия 24 души нѣматъ повече работа отъ 4-тѣхъ, или тѣ ще бждатъ много по-честни и вѣнъ отъ подхлъзване? Отъ всичкото красноречие на г. Бобчева не можахме, поне азъ не се убѣдихъ, че едни трѣба да привилегиrowаме предъ други. Щомъ закриляме едни които иматъ сжшата длъжностъ, защо да не кажемъ: *за всички* да се плаща рѣдовно?

Азъ сподѣлямъ, г. г., че е справедливо да се плаща спорѣдъ работата. Положително казвамъ, че 36 дѣла сж постѣпили въ Върх. Адм. Сѣдилище презъ цѣлата година. Положително зная, че 21 отъ тѣхъ сж не свършени, стоятъ. Всички засѣдания презъ годината сж 51. Слѣдователно по тия изгядове ако 24 души караме да работатъ за правобого нека и на тѣхъ дадемъ възнаграждение достолѣпно както и на тукашнитѣ. Азъ вѣрвамъ, че въ Пловдивъ ще се намѣратъ 4 души които да приематъ въ недѣлята да изгубатъ единъ день, за който пакъ да взематъ възнаграждение поне за това що изгубили отъ своята работа. Тукъ комисията не се води пристрастно, нито отъ съображения които г. Бобчевъ намекна нѣкакъ, че това не е работа на комисията, но на Правителството да се грижи за това сѣдилище установено отъ О. У. Но комисията се води отъ точка зрѣние сжщо такъва и за това предложи дневно възнаграждение. (Гласове: изчерпанъ!)

Дир. Кръстевичъ: И азъ виждамъ каква е работата, но какво да права. Почит. г. Бобчевъ изложи теорията която, казвамъ го открито, и азъ поддържамъ. Г. Кесяковъ възрази, че тая теория била просто непрактична. Съ малко думи, мисля, това е.

Г-да, почит. комисия водила се отъ идея да измѣни заплатата на тия сановници, отъ заплатата съ законъ, на едно не дневно, но засѣдателно възнаграждение. Г-да, това е една идея, както и всички други идеи по настоящия бюджетъ, отъ економия. Тѣй разумѣвамъ. Това е достойно, похвално. Въ тая идея обаче трѣба да се съдържа и идея за практичността на работата. Трѣба да се има предъ видъ неизмѣнната полза за службата. Ако това се е испуснало при идеята за економия, то тая идея е погрѣшна. Както за себе си не можемъ да правимъ економия тамъ дѣто не може, така е и за администрацията.

Да дода на предмѣта. Съвѣтницитѣ или служителитѣ на Върховното сѣдилище трѣба да се плащатъ съ мѣсечна плата, опредѣлена отъ закона. Отъ безполѣзнитѣ мѣрки е да се гласува заплатата да се унищожитъ, а да се плаща дневно на засѣдание възнаграждение. Първо, казахъ и отдели антрпрантезъ, зная, че нѣма да се приеме но да го кажа пакъ, — първо, за мене, сир. за мене съ закона, това нѣщо не може да бжде. Ако искате и по юридическото начало: законътъ не може да се измѣни безъ законъ. Обаче не зная какъ може да става всѣкога по идея на економия да се изличава закона и се измѣнява съ просто рѣшение за економия? За такъвъ законъ най-послѣ да не говоримъ. Но за обезштението посочено отъ бюджетарната комисия има ли законъ? Разумѣваме че нѣма. Ако се приеме отъ Областното Събрание — и вѣрвамъ ще го приеме — това рѣшение, то ще бжде рѣшение на Обл. Събрание. Ще се прати бюджетътъ на Н. В. Султана да ли ще го утвърди, както и г. Глав. Управителъ? Разумѣвамъ че ако се утвърди отъ всѣдѣ това рѣшение ще стане законъ. Както и да е, когато всички се съгласатъ друго е. Но да ли трѣба да стане това? Г-да, ония които създали О. У. — да ли е добре или не, всѣки отъ насъ може да размисли — но поне може да се мисли, че не сж направили злѣ, а е за полза. Може да не мислили че не сме до тамъ богати да плащаме тукъ тамъ; но сж имали предъ видъ да направатъ нѣщо по поддържане на сѣдилищата въ просвѣтенитѣ държави. Тия сѣдилища сжществуватъ въ такива мѣста, знаемъ сега тия хора колко голѣмъ почитъ показватъ къмъ такива сѣди-

лица. Върх. адм. сѣд., сѣщо и Върх. гражданско и криминално, има едно значение. Така щото както председателятъ на Върховното сѣдилище обикновено е по право членъ въ представителството, така сѣщо и председателятъ на това сѣдилище е членъ представителъ. Ако не бѣше тая равеностъ, на ли ще бѣдеше не на честъ? Тоя се избира всѣка година, обаче равеността е изрично писана, почитта стои. Ще каже всяка Европа, въ най-големитѣ държави, поддържатъ това и тѣй наредили О. У. Сега ние какво правимъ? — Моля да ми опростите ако се огорчи нѣкой, — искате да съборите това сѣщото, което цѣла Европа е почела толко високо. Съ тия дневни обезщетения искате да направите сановниците *аргати-дулгери* които се намерватъ на паята и глѣдатъ кой да ги повика на работа. Ние знаемъ, че на паята такива хора има гюнделикчи които зематъ най-малко 10 гр., нѣкои 15, нѣкои 50. Но тия сѣ гюнделикчи. Тукъ показва О. У. или ония хора, които създали О. У. искали друго нѣщо да направатъ, беки збъркали, поискали да направатъ нѣщо почтенно, високо, който го глѣда да има да каже, че това ще сѣди работи. Но когато се чуе не само между насъ, и по вънъ, най-паче страннытъ или високитѣ държави, които създали това сѣдилище, сѣкашъ не съ радо сърдце ще чуятъ това. Ще мислятъ, че ние не сме достойни за такива голѣми работи. Какъ цѣльта коя е? Г. Кесиковъ помисли да сравни окр. админ. сѣдилища съ Върховното и обърна идеята въ честъ на комисията. Защото сме навикнали да не плащаме на окръжн админ. сѣдилища? Това ли било? И не вредило ако сѣщо не плащаме и на Върх. сѣдилище? Не е така. Ето защо. Съставътъ на окр. админ. сѣдилища е другъ, на Върховното — другъ. Съставътъ на окръжнитѣ е отъ членове повече избрани отъ самото Обл. Събрание; послѣ отъ префектурнитѣ съвѣтници, които отдеви искахте да унищожите. Ще каже, че послѣднитѣ които избороихъ поставени отъ префектурнитѣ съвѣтници, иматъ заплата. Мога да кажа, че тия понеже имъ се плаща, пакъ нематъ толкова работа иматъ време да служатъ и другадъ. Това го разумѣвамъ и тѣй се практикува. Другитѣ пакъ избрани изъ между депутатитѣ сѣ почетни въ това Върховно сѣдилище, слѣдователно, като считаме и депутатитѣ голѣми хора, разумѣваме, че съ драго сърдце ще служатъ на отечеството една година. Тая идея почтенна, достойна, похвална, ти поведе всички да се гласува въ окр. сѣдилища да служатъ безъ плата. Има причини да се кажатъ, че тѣ мислятъ за унижение да искатъ заплата.

Да додемъ на Върховното сѣдилище. О. У. казва, че председателятъ на това адм. сѣдилище се избира отъ Върх. сѣдилище, всѣка година, измежду членоветѣ му. Тоя г-нъ така се избира и се назначава. Понеже той си има плата не може да иска повече. Другитѣ членове могатъ да кажатъ като на единъ плащате, трѣба да иматъ и другитѣ плата. — Г-да, ако ви уморихъ да ми простите. Така е за председателя, членоветѣ и за тия отъ префектурни съвѣтници. Членоветѣ на това Върховно админ. сѣдилище е казано така, че половината се избиратъ отъ Пост. Комитетъ, другата половина се избиратъ и назначаватъ отъ Глав. Управителъ. Не се казва, че се избиратъ отъ Обл. Събрание. Ще каже има толко въ Върх. сѣдилище отъ Пост. Комитетъ, толко и отъ Глав. Управителъ. Пакъ Обл. Събрание избира за окръжни сѣдилища. Всички избиратъ по двама, стига да сѣ хора добри. Г-да, още вчера казахъ, че азъ да назнача одного безъ заплата, немога. Ще ми кажете, че ние ще рѣшимъ, но азъ ви казвамъ, никому немога да кажа да работи ангария Уважаемый Пост. Комитетъ и той ще се намѣри на трудно положение. И така, гласувайте. Лани сѣщо взѣхте рѣшение да не се плаща. Какво излѣзе? Никой не отиваше да работи, обидоха се хората. Пра всичко, че всички мислимъ, че е

добро да служи нѣкой отъ патриотизмъ — нѣма ги такива хора. Лани още се състави отъ Обл. Събрание законъ споредъ който на 8 лири се сне платата на тия сѣдии. Какво праватъ тѣ? Казвате че невършатъ работа? Направихте хесапъ и намирате анджакъ 50 гр. на заседание, анджакъ 60 гр. хайде, нека сж 100 гр. и стига! Но малко е. За това прилично е да се плаща за цѣла година, Г-да! за чиновниците, за всички изобщо, да не се смѣта работата и колко дни се занимава. Не е тѣй. Това не се глѣда нийдѣ, а и въ насъ не трѣба да се глѣда. Отъ друга страна Върх. сѣдилище е призвано да върши много важни работи. Административниятъ распри биватъ между правителството и частнитѣ лица. Какви сж тия распри? Разумѣватъ се отъ опитъ. Тия сж финансови работи, работи принадлежащи отъ предприятия и пр. Ония дни отъ едно само дѣло спечели 3000 л., които вие утѣжихте; когато такива дѣла и по-големии може да печели за областта това сѣдилище, оставамъ вие да сѣдите за важността му. Нашата областъ има за предприемание работи и се взематъ отъ чужденци, които задъ себе си иматъ консулитѣ и държавитѣ. Ако единъ членъ отъ сѣдилището има, който да дозираща и на консула, мисля ще вреди работата. Г. Бобчевъ каза, предложи и това може да се приеме. Обикновено всѣки служи съ заплатата. По-добрѣ би било ако се каже съвършено безплатно, отъ колкото съ възнаграждение. Тия които можатъ да очакватъ тамъ служба тие се надвватъ за заплатата, а не за възнаграждение. Има честни хора, както г. Кесяковъ напр., които можатъ да работатъ тѣй, но пакъ работата е че не ще ходатъ всѣкога на заседание, защото ще си гледетъ повече частната работа. Така щото ще се врѣди дѣлото. Такива частни хора можатъ да се задлѣжатъ, не ще откажатъ отъ хатѣръ, но не ще ходатъ рѣдовно. Това е така. Какъ между честнитѣ хора и бесчестнитѣ, можатъ да се намѣратъ които се хлѣзгатъ. Предположете си за нѣкое дѣло по предприятие, чужденецътъ ще каже на такъвъ: «утрѣ ще се разглѣдва моето дѣло. моля, идете въ сѣдилището».

— „Не, казва му, нѣма да отида, понеже не ми плащатъ“. — «Азъ ще ти заплатя». Ето.

За това, всички тия работи, — моля извинение, че много говорихъ, но трѣбаше да ги кажа по длѣжностъ — като вземете предъ видъ, — не казвамъ тѣй или инакъ направете — ако обичате, за полза на страната рѣшете както предлага правителството. (Гласове: изчерпанъ! изчерпанъ!)

Предсѣд.: Подкрѣпи ли се за изчерпанъ въпросътъ? (подкрѣпи се) Които мислятъ, че е изчерпанъ да станатъ прави. (Болшинство.)

В. Нейчовъ: Ще забѣлѣжа на бюрото, че отдели когато искахъ думата, всички говориха за изчерпанъ въпросътъ, че ми отнѣха думата. А г. Кесяковъ говори и за него не бѣше изчерпанъ. (*Предсѣд*: Моля, когато е за изчерпанъ въпросътъ трѣба да се подкрѣпи. . .) И тогава се подкрѣпи отъ 15 души, пакъ се не прие. Но г. Кесяковъ носи на чело 4 очила за това. . . (смѣхъ).

Предсѣд.: Има предложение отъ правителството тая глава да остане 141.000 гр., комисията предлага 87.400 гр. Които сж за предложението на комисията да станатъ (Пада. Гласове: има съмнѣние!) Повтарямъ гласуването: които приематъ предложението на комисията да станатъ. (Приема се.)

§ 8. Общи разности.

Глава 14. Вещественни гр. 220.000.

Комисията намалява на гр. 185.000. (Приема се.)

Гл. 15. Печатание 30.000 гр

Комисията намалява на 25.000 гр.

Дир. Кръстевичъ: (не се чуе.)

Предсѣд.: Г. Глав. Секретарь настоява на 30.000 гр. Турамъ на гласуване поправката на комисията. (Гласове: нѣма възражение.)

Гл. 16. Наемъ 50.000 гр.

Гл. 17. Помощи на центр. болница на Држ. Св. Пантелеймонъ 50.000 гр.

Гл. 18. Помощи за бѣдни 50.000 гр.

Комисията приема тия глави безъ измѣнение (приематъ се.)

Гл. 19. Случайни 40.000 гр.

Комисията намалява на 30.000 гр. (Гласове: прието, безъ възражение.)

Дир. Кръстевичъ: Тѣй, тѣй! много добре! (Гласове: отпускъ!)

Предсѣд.: (Звъни) Давамъ 10 минути отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Предсѣд.: (Звъни) Засѣданието се отваря. Пристъпваме къмъ разискване III разрядъ.

К. Калчовъ: Като отсъствува г. Директоръ да се отложи. (Дир. дохожда.)

Предсѣд.: Какво предлагате, г. Калчевъ?

К. Калчовъ: Да се отложи разискването за Дир. на Правосъдието.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се това предложение? (не се подкрѣпя.)

Секр. Данчевъ: (чете)

Разрядъ III. Дирекция на Правосъдието.

§ 1. Дирекция.

Гл. 1. Заплати на чиновниците въ Дирекцията 270.000 гр.

Комисията намалява на 237.600 гр. (приема се.)

Гл. 2. Вещественни 215.000 гр.

Комисията намалява на 200.000 гр. (Приема се.)

Гл. 3. Наемъ 130.000 гр.

Гл. 4. Обезщетение на асесоритѣ 195.600 гр.

Комисията ги приема безъ измѣнение. (Приематъ се.)

Гл. 5. Пѣтни 120.000 гр.

Комисията намалява на 100.000 гр.

Наумовъ: Предлагамъ да се намали тая глава на 80.000 гр.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се това предложение? (подкрѣпя се) Които сж за него да станатъ. (Пада.)

Дир. Саллабашевъ: Азъ моля Обл. Събрание да не приема предложението на г. Наумова, защото и сумата отъ комисията е даже малка. (Гласове: падна!)

Предсѣд.: Като имаше възражение турамъ на гласуване предложението на комисията, които сж за него да станатъ. (Приема се.)

§ 2. Сѣдилища.

Гл. 6. Зплата на чиновниците въ Върх. Сѣдилище 482.400 гр.

Комисията намалява на 448.800 гр.

Дир. Саллабашевъ: Мисля, че ми е длъжностъ да обърна вниманието на Обл. Събрание, че намалението, което прави комисията е много. И сега както е претрупано

съ дѣла Върховното сѣдилище при тоя съставъ пакъ не можатъ да се експидиратъ. Азъ моля да се остави сѣщия предложенъ отъ правит. персоналъ.

Ив. Герджиковъ : И азъ това ще хъ да кажа. Всѣка година, както е извѣстно по обичай, когато дирекцията съставя бюджетътъ пита отдѣлитѣ на Върх. сѣдилище каква е нуждата въ персонала. Азъ не съмъ отъ ония които поддържатъ раскошъ въ служба на управлението. Тая година дирекцията попита за персонала и азъ въ качество на П. Д. председателъ не искахъ да предвида суми освѣнъ дѣйствиелно нуждни. Персоналътъ като намирахъ че може отъ него да се управлява сѣдилището, оставихъ го сѣщия. Не зная, комисията, бѣтъ да дири мисля свѣдѣния, намалила тоя персоналъ. Ако се приеме предложението ѝ, считамъ за длъжностъ да кажа, че работитѣ въ сѣдилището ще куцатъ. Азъ моля да се приеме сѣщия персоналъ както лани.

Наумовъ : Моля почит. Обл. Събрание да приеме предложението на комисията; г. Директоръ на мѣсто да умножи персоналътъ въ сѣдилището, да умножи съ единъ часъ повече присѣтственното време въ канцеларията за да се върши сѣщата работа. Намѣсто да се протака времето по улицитѣ, нека единъ часъ повече се работи.

Ив. Герджиковъ : Ако бѣше въпросъ за сѣднитѣ, може би г. Наумовъ да имаше право, но г. Наумовъ като е управлявалъ сѣдилище твърдѣ добре знае че когато се той расхождалъ канцеларията е работила. Тукъ не е за сѣднитѣ. Колко щатъ да работатъ сѣднитѣ щомъ нѣма улеснение въ канцеларията не може да се върши бързо работата (Гласове : изчерпанъ!)

Предсѣд. : Турымъ на гласуване предложението на комисията, които сж за него да станатъ прави. (Приема се.)

Гл. 7. Заплата на чинов. въ окръжнитѣ сѣдилища 1.956.000 гр.

Комисията намалява на 1.527.600 гр. (Приема се.)

Гл. 8. Заплата на чинов. на околийскитѣ сѣдилища 1.856.400 гр.

Комисията намалява на 1.462.800 гр.

Дир. Саллабашевъ : (Гласове : гласува се!) Почакахъ да стане нѣкой да говори, но нѣма. Искамъ да кажа, че съ това сливане на сѣдилищата може да се побрѣка на бързото раздаване на правосѣдието. Но тоя въпросъ остава на рѣшението на Обл. Събрание. Ще привлече вниманието на Обл. Събрание върху персонала на тия сѣдилища. Както взѣхъ свѣдения отъ председателитѣ, тоя персоналъ е недостатъченъ да върши работа. За това ще моли Обл. Събрание за една отстъпка. Поне писцитѣ да се оставатъ 28, на мѣсто 18, както предлага комисията. Тия свѣдѣния, както и свѣтътъ отъ единъ председателъ, който е близо до работата, показватъ че работата не е намалена. За това поне въ тоя членъ да се направи устѣпка : да се прибаватъ повече 10 писци по 300 гр. = 3600 гр.

Предсѣд. : Турымъ на гласуване предложението на комисията.

В. Нейчовъ : Гда, сливането въ едно на двѣтъ сѣдилища, не зная до колко ще бѣде улеснително. Истина, че има отъ това добра економия, но колко ще може дѣйствиелно да бѣде това сливане? Впрочемъ г. Директоръ знае работата. Ако сливането е противъ интереситѣ на правосѣдието г. Директоръ можеше да каже, но азъ не мога да кажа. Има да забѣлѣжа обаче, че има едно нѣщо което бие въ очи. Напр. издава се рѣшение и подлежи на апелъ. Осѣденото лице, и което прави въззивътъ, трѣба да чака 5 мѣсеца за да вземе рѣшение. Ако направи апелъ, лежи затворенъ 5 месеца повече додѣто му се съобщи рѣшението. За това нужно е по-скоро да се съобщаватъ рѣшенията.

Това може да се постигне до нѣйде ако се приеме малката сума, която г. Директоръ прибавя. Не трѣба да се праватъ голѣми спѣнки за съобщение на рѣшенията. Всѣки който е ималъ работа съ сѣдилищата непременно ще каже сжщото.

Предсѣд.: Приема ли се предложението на комисията съ поправката на г. Директора? (Гласове: напредъ да се гласува само предложението на комисията!) Които сж за предложението на комисията да станатъ. (пада) Приема ли се предложението на г. Дир. тая глава да се увеличи съ 3600 гр.? (приема се) Всичката сума става 1.563.600.

Гл. 8. Заплати на чиновн. на околийскитѣ сѣдилища 1.856.400 гр.

Комисията намалява на 1.462 800 гр.

Дир. Саллабашевъ: Г-да, твърдѣ скѣрба дѣто ставамъ именно да искамъ да отекчавамъ бюджетътъ повече отъ колкото комисията е рѣшила. Това ми е жално казвамъ, че и азъ като депутатъ трѣба да дѣйствувамъ по общото на г. г. депутатитѣ настроение. Но като Директоръ ще кажа, че тоя кредитъ за окол. сѣдилища е твърдѣ малъкъ. Тѣ не можатъ да функциониратъ както трѣба. Особенно числото на писаритѣ за издаване владалата не трѣба да се намалява. Ако лани то се увеличи, бѣше извикано отъ нужда. Съ настоящия персоналъ на окол. сѣдилища не може да се върши работата. А комисията намѣсто да увеличи кредитътъ, намалява го съ толкова лири. Азъ моля Обл. Събрание поне половината отъ намаленото да се отпусне, т. е. цѣлата сума да бѣде 1.600.000. Азъ мисля, че тия които сж по-близо до окол. сѣдилища ще знаятъ подобрѣ работата и трудността. Увѣрявамъ ви, г. г., че и азъ съмъ отъ тия, които искатъ повече економия, но за чиновницитѣ на владалата, поне за тѣхъ не трѣба да се прави економия, отъ дѣто очакватъ хората голѣмо улеснение.

С. Кьойбашиевъ: Като вземамъ думата да говора противъ предложението на г. Директора и за дѣто каза той, че писаритѣ на владалата били много нуждни,—азъ ще кажа, г. г., че има мѣста отъ година и половина дѣто има нужда за повече отъ такива, но г. Директоръ каза твърдѣ висока сума. За това да се отпуснатъ повече само 10 писци.

Наумовъ: Азъ мисля, хичъ не е нужно увеличението на суммата за улеснение на работитѣ. Има много сѣдилища дѣто при всичко че сж притрупани съ работа сжществуватъ така както ония които иматъ по-малко работа. Сѣдилище което издава 50 рѣшения има тоя персоналъ, когато друго сѣдилище издава 400—500 рѣшения, пакъ съ сжщия персоналъ. Г. Директоръ може да има само това предъ видъ, че тамъ дѣто въ годината се издаватъ 8 или 9 владала тамъ не трѣбать повече работни рѣцѣ, а да ги разрѣди тѣхъ тамъ дѣто има по-много работа. За това да остане суммата на комисията, а г. Директоръ да разрѣди писаритѣ както намѣри за добре за да се постигне цѣльта.

Предсѣд.: Г. Кьойбашиевъ предлага да се предвидатъ 10 писци повече въ тая глава, подкрѣпа ли се това предложение? (Подкрѣпа се.) Които сж за него да станатъ прави. (пада.) Турамъ на гласуване главата както е намалена отъ комисията, които я приематъ да станатъ прави. (Приема се.)

§ 3. Прокурорства.

Гл. 9. Заплати на чиновницитѣ 621.600.

Комисията намалява на 566.400.

Наумовъ: Азъ моля бюджетарната комисия да разясни да ли при прокуроритѣ пакъ оставатъ субститутитѣ? Когато се предвидѣха тѣ, бѣше, че прокуроритѣ се призоваха отъ

Чехия, хора които везнаяха езикътъ, та имъ се придадохъ субститутитѣ като терджумани. Сега горѣ долу, чехитѣ прокурори изучиха езикътъ, трѣба да се исклучатъ субститутитѣ. Нѣма нужда вече отъ тѣхъ

Дир. Саллибашевъ: Ако и да стана назначението на субститутитѣ по тая причина, но иматъ тѣ и други по-големи задлжения, които неможатъ да вършатъ самитѣ прокурори: тѣ имъ помагатъ при съчинение прокурорскитѣ актове; отиватъ при съдчищата да даватъ заключения; водатъ корреспонденцията когато отсъствува прокурорътъ; помагатъ на издирванията. Тѣ издирватъ предварително работитѣ и ако видатъ безосновно заявлението отхвърля се. Само като се видатъ дѣйствителни пращатъ се изслѣдванията на съдилището. Всичко това се върши отъ прокуроритѣ и субститутитѣ. Прокуроритѣ сами не можатъ да работятъ. Желателно е да не имъ се отниматъ тия помощници.

Д. Т. Бракалевъ: Като комисията е намалила нѣщо, нѣма какво да се възрази, да се приеме. Тя е оставила при всѣки прокуроръ по единъ субститутъ, а не по двама. На пловдивското прокурорство можатъ да се дадатъ само двама, защото Пловдивъ всѣкога има привилегии. (Смѣхъ.)

Предсѣд.: Приема ли се предложението на комисията? (Приема се.)

§ 4. *Особни разности.*

Гл. 10. Печатание 80.000.

Комисията намалява на 60.000. (Приема се.)

Гл. 11. Издържане юридическия курсъ въ Областта 100.000.

Комисията заличава тая глава. (удобрено.)

Д-ръ Жечевъ: Моля г. Директоръ да обясни какво разбира подъ думата «юридическия курсъ»? (Гласове: Това мина.)

Гл. 12. Библиотека 5.000,

Комисията я заличава. (удобрено.)

Гл. 13. Обезщетение свидѣтели по уголовни дѣла 50.000.

Комисията приема безъ измѣнение. (приема се.)

Гл. 14. Приготовление на закони 20.000.

Комисията намалява на . . . 15.000.

Д-ръ Хакановъ: Азъ предлагамъ да се заличи тая глава. Въ малко думи ще кажа, че има толко законопроекти приготвени, нека се гласуватъ тия, а за напредъ които искатъ да готватъ закони да ги готватъ безъ комисии.

Наумовъ: Ето три години наредъ отпускаме сумми за приготовление на закони, но на лице ги нѣма. Видѣхме 3, 4 проекта съ по 3-4 члена, които види се да сж приготвени отъ времето на г. Бесякова. (смѣхъ)

Хулюсу: (говори турски.)

Д-ръ Хакановъ: (гласове изчерпанъ! изчерпанъ!)

Предсѣд.: Подкрѣпа ли се за изчерпанъ въпросътъ? (подкрѣпа се.)

Д-ръ Хакановъ: Ще говоря противъ исчерпването на въпроса. Преди да се исчерпа, трѣба да помолимъ предсѣдателя когато говори Хулюсу Ефенди да го поспира малко, че много си е отворилъ устата тая сессия. (Хулюсу: неприемамъ!) Тукъ всѣки прави предложение и знае защо е дошълъ тукъ, не да правимъ инсифежзлаци съ разширени уста както на Хулюсу Ефенди. Трѣба той да почита събратията си; иначе ако г. предсѣдатель не му запрети мога сами да искамъ удовлетворение. (смѣхъ.)

Дир. Саллабашевъ: Азъ моля Обл. Събрание да приеме тая сума, 20 или 15 000 гр., трѣба непременно една сума, че не сж направени всички закони. Знаете, че отъ гражданското право, ако не кажа нищо, то твърде малко е приготвено. Не е отдавна когато единъ отъ г. г. депутатитѣ изрази желание да се пригответи законопроектъ за наследството. Какъ ще се изработи безъ кредитъ? А има още много закони, които трѣба да се приготвяватъ и прокаратъ презъ Обл. Събрание. Азъ моля Обл. Събрание да не скъперничествува съ тая сума.

Милковскій: Нѣма да говора.

Предсѣд.: Турямъ на гласуване предложението на комисията, които приематъ да станатъ прави. (приема се.)

Калчевъ: Г. Хакановъ защо гласува? Тукъ стана недоразумѣние. (гласове: Хакановъ се убѣди отъ Хулюсу Ефенди. (смѣхъ, шумъ.)

Предсѣд.: Моля, тишина! Има ли съмнѣние въ гласуването? (гласове: има.) Турямъ на гласуване предложението на комисията, които сж за него да станатъ. (пада.) Които приематъ главата както е въ бюджета да станатъ. (пада.)

Дир. Саллабашевъ: Считаю за длъжностъ да кажа, че только распорѣждения ще станатъ за приготвяване на законопроекти колкото има кредитъ.

Д-ръ Хакановъ: Обл. Събрание приема законопроектитѣ отъ г. Глав. Управитель. За това г. Глав. Управитель ако иска нека законополага, а Обл. Събрание ще глѣда работата си. Понеже г. Директоръ нѣма сума, г. Глав. Управитель ще постѣпи както види за добре, може да се намѣрва още нѣкоя сума отъ мин. година. Г. Директоръ неможе да се извини, че неможе да приготва законопроекти, только повече, че той не е отговоренъ за представяние на такива, а г. Глав. Управитель.

Дир. Саллабашевъ: Азъ като станахъ да кажа това, не себе си да защита, нѣмамъ и право. Говорихъ отъ страна на Н. С.

Д-ръ Жечевъ: Нѣма да говора за това. Азъ ще кажа, че Обл. Събрание вече отхвърли тая сума. Нетрѣба чиновникътъ да работа само тая работа която има. Въ всички държави това става: чиновникитѣ се задължаватъ и съ други работи. Тукъ имаме толкова сѣдии и юристи, които могатъ да употребатъ за полза на отечеството своята просвѣтенность.

Калчевъ: Законитѣ се приготвяватъ отъ дирекцията, ако нѣкои сѣдии по своята дѣятелность се задължатъ, директорътъ може да поиска възнаграждение чрезъ Пост. Комитетъ. Това може да става и за други работи. (гласове: исчерпанъ.)

Чл. 15. Издържаніе адвокатската испитателна комисія 10.000.

Комисіята заличава главата.

Дир. Саллабашевъ: Това заличение не е справедливо. Законътъ за адвокатитѣ съдържа членъ споредъ който членоветѣ на комисіята получаватъ възнаграждение. Значи сумата е наложена отъ самия законъ. Може би комисіята е мислила като има чиновници въ комисіята не имъ трѣба възнаграждение. Азъ мисля не е толкова добро това разсѣждение. Макаръ да има чиновници въ комисіята, тѣ сж изложени тамъ на много улики и даже съ възнаграждение много рѣдко би се рѣшили да влѣзатъ въ комисіята. Не е възнаграждението мисля което може да накара човѣка да вземе такава длъжностъ. Ако се пакъ трудятъ трѣба да се възнагради трудътъ. Най-послѣ да ли сме увѣрени, че непременно ще бждатъ чиновници и всички? Могатъ се поставатъ нѣкои частни? За това моля Обл. Събрание да не отхвърля сумата.

Предсѣд.: Които сж за 15 глава да станатъ прави. (пада.)

Гл. 16. Пренасане и на обвиняеми на материални доказателства 10 000. (приема се)

Гл. 17. Случайни 20.000.

Комисията намалява на 15.000. (приема се)

Милковский: Моля да се вдигне заседанието. (прието.)

Предсѣд.: Има ли да се чете нѣкой рапортъ отъ комиситѣ?

А. Хитовъ: Има рапортъ, който г. Кьойбашиевъ ще чете. Той е твърде важенъ и се отнася до преглѣждание дѣлата на Дир. на Общитѣ Сгради. То е въпросъ още върху който Обл. Събрание за да се произнесе трѣба да го изучи. За това предлагамъ да се напечата. Поне за мене е толкова важенъ въпросътъ и, за да се произнесе тъй или иначе трѣба да го изуча.

Маджаровъ: И азъ съмъ отъ тия, които искатъ да се изучи въпросътъ сериозно. Но да мине рапортътъ формалността послѣ може да се рѣши за напечатване.

Предсѣд.: Какъ предлага г. Хитовъ? (гласове: да се прочете напредъ.)

В. Нейчовъ: Да се депозира на бюрото колчото за напечатването. Колкото за прочитанието, то е една формалностъ, да не се чете, че и тъй нѣма да слушаме.

Предсѣд.: Приема ли се предложението на г. Нейчова? (приема се.)

Д-ръ Дагоговъ: Какъ се прие?

Предсѣд.: Бюрото разумѣва по предложението на г. г. Хитовъ и Нейчовъ да се напечата рапортътъ.

Докл. Кашеревъ: (зачетва рапортътъ отъ трибуната; гласове: да се депозира на бюрото!)

Предсѣд.: Приема ли Обл. Събрание да не се чете? (гласове: да се депозира на бюрото.) Тогавъ добре. (ржкоплекание.)

(Ето рапортътъ)

Господа Представители!

Комисията натоварена отъ почитаемото Обл. Събрание по поводъ на нѣкои запитвания да испита дѣлата на търговетѣ и др. въ Дир. на Общитѣ Сгради, съ настоящето си има честь да рапортира за извършеното отъ нея. Късото време, което имахме на разположение за такъвъ огромна работа, при която бѣхме длъжни да се занимаемъ съ многобройни подробности и съ преглѣдването на многочислени книжа, не ни позволи да изслѣдваме всѣкой отдѣленъ търгъ въ всичкитѣ негови тѣкности. Освѣнъ това препятствието направено намъ да не можемъ да започнемъ работата веднага щомъ почитаемото Обл. Събрание благоволи да ни натовари съ тая работа направи тоже да изгубимъ нѣколко дни напраздно въ бездѣйствие. Отпослѣ обаче като ни се съобщи, че г. Директорътъ на Общитѣ Сгради е готовъ да улесни нашата задача, ние не се забавихме да се явимъ въ Дирекцията и почнахме провѣрката и преглѣдването на извършенитѣ въ това учреждение търгове и на станалитѣ публични градежи. Ние тукъ излагаме работата както си е безъ да считаме за потребно да прибавяме нѣкои свои заключения. Резултатътъ на нашето провѣряване и преглѣждане е слѣдующий:

1. Относително до перачницата въ Хисаргъ комисията узна, че стойността за нейната направа била предвидена въ девизътъ отъ самата Дирекция само за 80 л. т., а извършена по хозяйственъ начинъ е коствала 157 л. т.; тукъ забѣлѣждаме, че по тоя начинъ водено съгражданието на рѣчената перачница, освѣнъ дѣто това здание е направено двойно по скъпо отъ колкото било предвидѣно, но още споредъ достовѣрни свѣдѣния и не е достатъчно здраво изработено.

За наемът на банитѣ Карловски и Хисарски трѣба да споменемъ, че първитѣ, които се посѣщаватъ много по-малко, сж дадени за едно количество отъ 86 л. т., а вторитѣ само за 51 л. т.; причината на това странно явление е, че даванетоъ подъ наемъ на Карловск. бани Дирекцията обявила на населението и чрезъ мѣстнитѣ власти въ околнята, когато за вторитѣ това не е станало. При това предприемачътъ не е билъ заставенъ до сега да изпълнява контрактътъ си относително до нѣкои поправки нему представени.

2. За мостътъ на р. Стрѣма, единъ отъ най-голѣмитѣ мостове въ Источна Румелия, г. Директоръ на Общитѣ Сгради казва, че той незнае за неговото разваляние и отново правяние. Дирекцията мислила да направи върху него нѣкои неизбѣжни поправки, но надлъжний инжинеръ преди още да е взелъ позволение и кредитъ, почналъ самъ да го разваля и Директорътъ щомъ като се извѣстилъ за това запретилъ му, и работата била спрѣна на половина. Тоя мостъ стои за сега безъ нуждитѣ прегради отъ странитѣ. Колкото за стоваренитѣ издѣлани тамъ камъни, приготвени за тоя мостъ, Дирекцията отрича да ги е поръчвала или да е плащала нѣкому нѣщо за тѣхъ, като заявява, че тие били собственостъ на едно частно лице. Ако и да се вижда странно и непонятно, че частенъ човѣкъ ще иде да приготвя и принася такъви дѣлани камъни безъ никаква сигурита, безъ никакви предварителни споразумѣния съ правителството, но слѣдъ категорическото удостовѣрение отъ г. Стамболски, че това е така, намъ не останае освѣнъ да повѣрваме думитѣ му. Комисията въ тоя случай забѣлѣква само, че не всѣкога г. Дир. на Общитѣ Сгради знае какво вършатъ и какво харчатъ неговитѣ подвѣдомственни чиновници.

3. При постиланието шосето въ Хасковскій департаментъ, километръ 62, предприемачътъ Юсифъ Нѣмецъ турналъ 24 куб. метри камъни, а съ вѣдомостъ потвърдена отъ инжинера Таухенъ представя на Дирекцията да заплати стойностъ за 47 куб. метри. Ако и да заявилъ своевременно пикьорътъ Петръ Кръстевъ както и старейшинския съвѣтъ на селото Семихче, че принесенитѣ камъни дѣйствително сж били само 24 куб. метри, но при все това Дирекцията разрѣшила да се заплатятъ 47 куб. метри *и понеже намѣрила потребителната вѣдомостъ формално съставена*. На възражението направено отъ комисията, че не трѣбаше да се заплати за 47 куб. метри, преди да се испита тая работа, г. Директорътъ отговори, че слѣдъ заплашанието той има намѣрение да прати комисия да изслѣдва това дѣло и да предаде на съдъ виновния. Комисията мисли, че Дирекцията е постѣпила съвсѣмъ неправилно като не е издирила до колко заявления на пикьорътъ Кръстевъ и на стар. съвѣтъ отъ с. Семихча сж основни, та разрѣшила да се платятъ пари не колкото е констатиралъ пикьорътъ, но колкото е заявилъ предприемачътъ.

4. По шосето Пловдивъ—Т.-Назарджикъ за поправяние на шансоветѣ, Департам. Инжинеръ г. Николовъ направилъ първи пътъ търгъ противъ предписанието на Дирекцията, която била нарѣдила да стане подъ предѣтелството на г. Префектътъ съ участието на Финанц. началникъ, който търгъ вслѣдствие на заявления съ по-долна цѣна отъ нѣкои предприемачи подадени въ Дирекцията билъ отхвърленъ и заповѣдъ излѣзла да стане вторично редовенъ търгъ. Но и въ този случай г. Николовъ извършилъ сжщата неправилностъ като не извѣстилъ нито на г. Префекта, нито на финанц. власти, а самичкъ свършилъ и тоя търгъ, испратилъ контрактъ за потвърждение съ предприемачътъ, върху когото остана работата и безъ да чака да получи нужното потвърждение, той позволилъ на предприемачътъ да почне правянието на шансоветѣ. По това дѣло Дирекцията оставя отговорността върху инжинеринтъ г. Николовъ за станалитѣ неправилности.

А колкото за правянието и постиланието съ камъне на самото шосе, Дирекцията би-

ла сключила съ предприемачът А. Пашалери контрактъ за доставяние камъне на четири разни пунктове по опредѣлена цѣна, именно: на километъръ № 1 куб. метъръ камъни по гр. 37; на километъръ № 3 куб. метъръ камъни по гр. 42, на километъръ № 6 по гр. 55; на километъръ № 10 по гр. 64. Но предприемачътъ подъ предлогъ, че не се намиратъ на близо камъне, докарвалъ ги отъ по-далечни мѣста, настоялъ и получилъ за всѣки куб. метъръ по 10 гр. повече отъ условната цѣна.

5. шосето Стара-Загора—Казанлъкъ е почнато да се прави отъ онази страна, която най-малко или никакъ не е имала нужда отъ поправка. Оставена е най-развалената и най-непроходимата частъ отъ тоя пѣтъ нареченъ «Дервентъ», за която нарочно Обл. Събрание отпуснало кредитъ, а пакъ вмѣсто това станали сж поправки отъ къмъ Казанлъкъ, гдѣто съществуващия пѣтъ е въ доста добро положение; съ вѣхтото шосе паралелно е почнато строеніето на ново шосе до 2—3 километра. За това освѣтъ всичкитъ други развоски, Дирекцията е платила и за експроприация на мѣстности принадлежащи на частни лица количеството 17,500 гр.; тѣзи пари сж излишно израсходвани, понеже нѣмало нужда да се трасира ново шосе.

6. По дѣлото на тухлитъ правени по ступански начинъ за Обл. Гимназия похарчени сж 17,642 гр. златни за 60,000 тухли, отъ които, освѣтъ употребенитъ въ съгражданіето на долний катъ на зданието, остатъкътъ отстъпени на предприемачътъ съ цѣна 130 гр. зл. 1,000 тухли, когато на Дирекцията сж коствували около 300 гр. зл. 1,000 тухли. Причината гдѣто тия тухли сж станали на Дирекцията тѣй извънмѣрно скъпи е, че тѣ сж правени подъ надзора на Гайтанаки, комуто е била повѣрена доставката на материала и плащаніето на работницитъ. Дирекцията безъ никакъвъ контрактъ е отстъпила на Гайтанаки да получава 15 % отъ всичкото похарчено количество, въ което влизатъ и заплатитъ на двама надзиратели; единътъ съ платка 45 гр. на день, а вторий—35 гр.; отъ тѣхъ Гайтанаки тоже е получавалъ 15 % за своето надзирателство, макаръ че Гайтанаки всѣкога се не намѣрвалъ на мѣстото, гдѣто се правили тухлитъ. Скъпотията на тия тухли излиза още и отъ това, че имало 4 надзиратели надъ 9 работници.

7. Поправката на станцията Търново-Сейменъ възлиза на гр. зл. 27.500. Тая работа направена по ступански начинъ възложена пакъ на Гайтанаки, съ условие да получава 15 % отъ всичко, което представи похарчено; тая сума обема и заплатата на надзирателътъ отъ страна на Дирекцията. Същевременно е имало тамъ и единъ Архитектъ-кондукторъ и единъ постояненъ надзирателъ съ платка 50 гр. Гайтанаки не е присѣствувалъ тамъ постоянно.

8. Дирекцията е сключила контрактъ, за съграждане Обл. болница съ предприемачътъ Михалось. При почнуваніето това здание Санит. Съвѣтъ направилъ възражение относително до мѣстоположеніето като незгодно и нехигиеническо. Това причинило забавяніето на работата. Слѣдъ доста дълга переписка между Санит. Съвѣтъ, Пост. Комитетъ и Дир. на Общитъ Сгради най-послѣ рѣшило се, штоо болницата да се постави на по-високо но изравнено мѣсто. За уравниение на това послѣднѣото и за пренасяние на стоварени материалъ отъ едно мѣсто на друго сторени сж развоски до 500 л. т., които щѣха да се избѣгнатъ ако Дирекцията на Общитъ Сгради още отъ начало бѣ се споразумѣла съ Санит. Съвѣтъ и ако бѣше взела съ време неговото съгласно мнѣние, относително до мѣстото, на което трѣбаше да се сгради Обл. болница. — Предприемачътъ на Обл. болница, вмѣсто да депозира 500 л. т. въ брой за гаранция, то Дирекцията зела

отъ него вмѣсто количество една расписка приподписана отъ нѣкой-си елинески подданикъ. Това обаче е нарушение на поемнитѣ условия чл. 16.

9. Отъ контрактътъ сключенъ съ г. Михалосъ, предприемачътъ по направата на Обл. затворница, се види, че тя трѣбаше да бѣде свършена и предадена на 23-й Юний т. г., а въ противенъ случай предприемачътъ освѣтъ гдѣто губи 500 л. т. депозитътъ си, но още билъ длъженъ да плати на Дирекцията по 5 л. т. за всѣкой день закъсняване. Минуватъ петъ мѣсяца отъ какъ опредѣлений срокъ е истекалъ, а затворницата и до днесъ още не е предадена. Дирекцията безъ да е направила нуждний протестъ за запазване на правата си слѣдва още да плаща на предприемача въ врѣда на интереситѣ на областта.

Констатира се още, че надзорътъ върху тая сграда не е билъ доста бдителенъ отъ страна на Дирекцията, защото Пловдивскій Полицейстеръ съ рапортъ е указалъ на нѣкои нѣща, които спорѣдъ здравината си не отговарятъ на своето назначение. Дирекцията взела това въ внимание и наредила да се поправятъ тия недостатѣци.

10. Ахърътъ въ Садово при първото намаляване оставалъ върху Гайтанаки за 70.000 гр. съ срокъ за направа на 45 дни. По поводъ на прошения отъ други предприемачи до Частний Съвѣтъ, направенъ е вторъ търгъ и намалението достигнало до 55.000 гр останало повторително върху Гайтанаки съ срокъ пакъ за да се направи за 45 дни. Ако бѣ се изпълнило исканието на нѣкои предприемачи да се продължи срокътъ за направата, нѣма съмнѣние, че намалението още повече би спаднало. Отъ книгата се види, че предаването на тоя ахъръ е станало вмѣсто въ 45 дни въ 85 дни, а при все това Дирекцията не е упражнила правото дадено ней отъ контракта да задържи депозита (който впрочемъ не е билъ въ дѣйствителностъ вложенъ въ Дирекцията), и да наложи на предприемачътъ предвидената въ контракта глоба.

Дирекцията се старае да оправдае нѣколко само дни, отъ забавката на това предаване, че било станало по причина на неспоразумѣние и неоправдано непозволение отъ страна на управлението на училището въ Садово да се зачне на време постройката, но комисията не счете това извинение на Дирекцията за приемливо.

11. Училището въ Садово. Споредъ поемнитѣ условия това училище трѣбвало да бѣде съградено отъ шупливъ камѣкъ, но слѣдъ като намаляванието останало върху Гайтанаки, то Дирекцията представила на Част. Съвѣтъ за потвърждение контрактъ, по който сградата щѣла да се направи отъ тухли. Частний Съвѣтъ забѣлѣжилъ това несъгласие между поемнитѣ условия и предложенния контрактъ за потвърждение съ Гайтанаки, и по тая причина не го утвърдилъ. Слѣдъ обявление и вторично намаление работата остана пакъ върху сѣщия предприемачъ за 363.800 гр. Но отъ книгата по това дѣло става явно, че е заплатено 619.500 гр. сиречь прибавени сж 255.700 гр. За тия прибавочни израсходвани сумми не се намиратъ никакви документи, съ които би се доказало разрѣшение и съгласно одобрение отъ страна на Част. Съвѣтъ; така сѣщо нѣма никакъвъ сключенъ особенъ контрактъ. Оцѣненіето и исплащанието на прибавочнитѣ постройки въ Садово е станало само върху основанието на единъ рапортъ отъ Обл. Архитектъ, който рапортъ не предизвикалъ никакво възражение отъ страна на г. Гайтанаки.

12. Айтоската казарма. Търгътъ и за тая сграда билъ обявенъ за 25 Августъ, въ който день се явилъ само предприемачътъ Нукасъ и намалилъ отъ оцѣнката 1 %; на 26 й Августъ, (въ който день никому не било извѣстно, че става пакъ намаляване за това здание) явилъ се Гайтанаки въ Дирекцията, намалилъ 6 % и тутакси безъ да

се извѣсти първия заинтересуванъ вече предприемачъ Нукасъ, Дирекцията сключила съ него контрактъ и го пратила на Гл. Управителъ за потвърждение.

Като узналъ това Нукасъ, той подалъ прошение на Частний Сѣвътъ и на Пост. Комитетъ, което станало причина да се назначи новъ търгъ, вслѣдствие на който произлѣзло едно намаление отъ 24 % или цѣлата сума около 1000 л. т. полза на Обл. Ковчегъ. И слѣдъ вторично намаляване Айтоската казарма остана пакъ върху Гайтанаки, който вмѣсто изискуемиятъ отъ поемнитѣ условия депозитъ, оставилъ, както това се види отъ книгата, една собственоръчва задължителна расписка, приподписана отъ поръчителътъ му, нѣкой си Ерменецъ желѣзаръ въ Пловдивъ. Но това е нарушение на поемнитѣ условия.

13. Постройката на казарми за I и II дружини въ Пловдивъ.

Дирекцията уцѣвила направата на тия сгради за 8.100 л. т., отъ което количество предприемачитѣ щѣли да намаляватъ по-долу. При горѣозначеното количество Дирекцията имала прибавени още 500 л. т. въ видъ на резерва, предназначени да се употрѣбаватъ за непредвидени нѣкои нужди по построяването на казармитѣ. Като станалъ търгъ на 10 Септемврий Михалосъ намалилъ 6 % върху количеството 8.100 л. т. и вслѣдствие на това Дирекцията предложила на Частний Сѣвътъ да потвърди съ него контрактътъ. На другия день двоица предприемачи даватъ прошение въ Ч. Сѣвътъ и намаляватъ единий 9 % а другий 10 % върху количеството 8.100 л. т., които заявления се препращатъ на Дирекцията подъ № 2949 да ги вземе предъ видъ и да назначи новъ търгъ. На 16-й С/врий станалъ тоя търгъ. Гайтанаки предлага да направи казармата за 7.600 л. т., Хайрабетиянъ предлага да я построи за 7.550 л. т., но понеже послѣдний не далъ депозитъ, за това неговото предложение било отхвърлено. Дирекцията вмѣсто да съобщи въ Част. Сѣвътъ, че Гайтанаки предлага да направи казармата за 7.600 л. т., то ти пише, че послѣдний намалилъ 12 % върху оцѣнката отъ 8.100 л. т., когато въ дѣйствителностъ намалението не било повече отъ 6 $\frac{1}{4}$ %. При такви обстоятелства Дирекцията на Общитѣ Сгради е предложила и настоявала да се потвърди контракта за съграждане казармата отъ Гайтанаки. Другъ предприемачъ извѣстенъ за какво количество щѣло да се отетъши построяваните на казармата, предлага да я съгради за 7.400 л. т. но нему отръкли за тая цѣна и се отложило построяването.

14. Областна Гимназия. Подиръ като се разсипали 2.420 л. т. за темелитѣ на това здание, Дирекцията почва да го гради изново отъ основа. За съграждането на долния катъ по хозяйственъ начинъ, подъ надзирателството на Гайтанаки, сж похарчени още 5.800 л. т. Споредъ мнѣнието на нѣкои вѣщи по тая работа хора вмѣсто послѣдното това похарчено количество ако работата се водеше по-разумно и по-економически не биха отишли за това повече отъ 3.200 л. т. За доказателство на това може да служи обстоятелството, че по време на хозяйственното работение правителството е плащало за 1 кубически метъръ киречъ гр. златни 136, а послѣ когато остана зданието върху настоящий предприемачъ въ оцѣнката е означено, че сжщото количество киречъ се смѣта по 72 гр. зл. Сжщото може да се каже и относително надниците на работницитѣ, условени, плащани и надзирани отъ Гайтанаки.

На 9-й Мартъ 1883 год. станалъ търгъ за доискарвание на Гимназията, оцѣнена още за 12.500 л. т. Въ него день се явили много предприемачи, но само единъ именно Съселовъ намалилъ 7 %, а другитѣ се оттеглили понеже поемнитѣ условия били на Французски языкъ, та искали нѣколко дни отерочвание до като се превѣдатъ и изучатъ,

което Дирекцията имъ отказала и препратила на Част. Съвѣтъ контрактъ да се потвърди съ Съселовъ. Послѣ, единъ предприемачъ Хайрабетиянъ дава прошение въ Част. Съвѣтъ и намалилъ $10 \frac{1}{4} \%$, вслѣдствие на което Глав. Управителъ заповѣдалъ да стане вторъ търгъ, като препратилъ послѣдното прошение до Дирекцията. Търгътъ се извършилъ пакъ на 13-й Апр., въ който взели участие освѣнъ Хайрабетиянъ още Пашалери и Гайтанаки; първий намалилъ $10 \frac{1}{4} \%$, вторий 2% , третий 3% . Но Дирекцията отказала да приеме въ внимание предложението на Хайрабетияна, и постановила да се отдаде направата на Гимназията на Гайтанаки, за това испратила контрактъ въ Част. Съвѣтъ да се утвърди съ него. Само слѣдъ настоятелното искание на Хайрабетияна, Дирекцията се съгласила да препроводи и неговото предложение като го е придружила съ нѣкои свои неблагоприятни обяснения, въ смисълъ да се отхвърли. Но Част. Съвѣтъ съ съгласието на Пост. Комитетъ, рѣшилъ да се отстъпи предмѣтната постройка на Хайрабетияна, отъ това е произлѣзла за обл. една печалба около 1.000 л. т.

Така стоятъ, Г-да представители въ дѣйствителностъ работитѣ въ Дирекцията на Общ. Сгради. Отъ горѣпривѣденото наше кратко изложение е съвѣтъ явно, че има нѣкои опущения, че съществува не добро ступанство съ областний имотъ, неможе да се откаже, тъй сѣщо и небрѣжението, което въ нѣкои случаи е докарало дѣйствителна загуба за страната, а въ други случаи загуби не е послѣдвала по тази само причина, защото Част. Съвѣтъ на Н. С. Гл. Управителъ е въспрениетвувалъ да стане това.

Обстоятелството, че когато е предстоило да се извърши нѣщо отъ тая Дирекция по ступански начинъ, че работата въ такъвизъ случаи е била, почти винаги, възлагана изключително върху предприемачъ нѣкой си Г. Гайтанаки, което е коствувало все по скъпо отъ колкото трѣбаше, това обстоятелство, съвѣтъ понятно, е отъ естество да възбуди силни подозрѣния за съществуването на нѣкакви тайни, вредителни за областта, споразумѣния.

Като е таквъзъ положението на работитѣ въ тая Дирекция, то на Почит. Обл. Събрание предлѣжи да се произнесе върху мѣрките, които намѣри за най-згодни и които горѣшо трѣба да се препорѣчатъ на правителството да направи за да се въдвори добъръ рѣдъ, а тъй сѣщо правилно и полѣзно за областта ступанство въ Управлението на Общитѣ Сгради.

ПЛОВДИВЪ, 2 Декемврий 1883.

Г. Беневъ
Ст. Нѣойбашиевъ
Д. Милковски.

Докл. Юруквъзъ: (Чете отъ трибуната)

Господинъ Предсѣдателю и Г-да Представители,

Вашата комисия като разглѣда законопроекта за учреждение за едно областно практическо техническо училище въ г. Пловдивъ, има честь съ настоящий си рапортъ да Ви представи резултата на своитѣ разисквания

Членове 1—10 се приематъ безъ измѣнение.

Чл. 11-й се измѣнява както слѣдва: Въ областното практическо техническо училище се обучаватъ ученици, отъ които едни, на които числото ще се предвижда въ областний бюджетъ, ще сѣ стипендианти, а другитѣ ще се поддържатъ сами.

Чл. 12-й се заличава.

Чл. 13-й се приема като се измѣнява втората му алинея както слѣдва: При прии-

манието на ученици, за областни стипендианти дава се предпочитание на тия кандидати, които вече сж се занимавали и прочее.

Чл. 14-й се приема безъ измѣнение.

Чл. 15-й се приема като се измѣни въ първата му алинея срока вмѣсто 20 Августа, 15 Августа, а първата частъ на втората алинея се приема както слѣдва: приема-нието става само на толкова ученици, за колкото има мѣсто въ училището.

Членове 16, 17 и 18 се приематъ безъ измѣнение.

Членъ 19 се заличава.

Членове 20, 21 и 22 се приематъ безъ измѣнение.

Мотивитѣ за направенитѣ измѣнения ще ви се даждѣ устно.

Пловдивъ 30 Ноемврий 1883 г.

Председатель *Г. Консуловъ.*

Докладчикъ *Д. Юрковъ.*

Зухти Ефенди: Права слѣдующето запитване и моля да се турне на дневенъ редъ за идущето засѣдание: «Хранитѣ отъ десѣтъцѣтъ за 1879 и 1880 год., които се пренесоха отъ жителитѣ на Айтоската околия въ Бургасъ, понеже за пренасяннето не се е платило, искамъ да се препорѣчи на Дир. на Финанц. да заплати на преносвачитѣ». (Прието.)

В. Нейчовъ: На слѣдующия дн. редъ имаше мое висяще запитване, но по съображение на опортюнизмъ отгѣглямъ го. . . (смѣхъ) Второто ми запитване, за него ще питамъ г. Комисаръ кога може да отговори?

Дир. Груевъ: Готовъ съмъ да отговора на г. Нейчова. Той искаше отговоръ защо нѣкои хора на 34 и повече години били взети за резервисти и по многото имъ оплаквания не били освобождени. Азъ поискахъ свѣдѣния за тоя въпросъ. Отъ отговора който приехъ излиза, че не на 34 год. били взети нѣкои, но по списъка се виждало че въ Октомврий мѣсець свършвали 32-та си година. Ако имало 34 год., ако имало и други такива записани въ списъка, то било работа на кмета че вписалъ такива въ списъка. Той трѣбало на време да ги не вписва.

В. Нейчовъ: Азъ има да опровергая открито тия утвърждения на г. Комисара. Мога да му приведа факти да обора това което каза, да докажа, че свѣдѣнията му сж цѣла лъжа. Само ще моля Обл. Събрание да отложи да възраза утрѣ. (Прието.)

К. Калчовъ: Има единъ два закона които трѣба да ги разискваме утре за да не останатъ. (Гласове: утре прошенията.)

Дир. Груевъ: Натоваренъ съмъ отъ Н. С. г. Глав. Управителъ да помоля Обл. Събрание да вземе въ внимание законопроектътъ относително кредитното учрѣждение. Знаете и лани колко се говори, че въ страната нѣма учреждения които да подигнатъ кредитътъ и че трѣба правителството да се погрижи за това, да се основатъ кредитни учреждения. Правителството помисли тая год. за своя длъжностъ да представи два законопроекта за Обл. Банка и поземелно учреждение. Първий се отложи по едно рѣшение на Обл. Събрание, та поне вторий да се гласува и приеме въ тая сессия. (Гласове: добре.)

Предсѣд.: За утрѣ дневний редъ се нарежда така:

- 1) Репортътъ по прошенията.
- 2) Продължение отъ бюджета.

- 3) Законопроектът за чалтицитъ.
- 4) „ за техническо училище.
- 5) „ „ горитъ.
- 6) Запитване на г. Нейчова;
- 7) „ на Д-ръ Стояновича.
- 8) „ на Зухти Ефенди.
- 9) Прочитане рапорти отъ комиситъ.

Ще стане провѣрка.

Секр. Данчевъ: (чете списъкътъ)

Предсѣд.: Отѣжтвуватъ г. Величковъ съ отпускъ а г. Аргирияди безъ отпускъ.
(Звъни.) Засѣданието се закрива.

(Брай въ 6 часа).

Предсѣдатель: *Д-ръ Странски.*

Подпредсѣдатели: { *Е. Калчовъ.*
 { *Ив. Х. Петровъ.*

Секретари: { *Д-ръ Данчевъ.*
 { *Я. Русселиевъ.*

Стенографъ: *Ив. А. Шандаровъ.*